

MESTSKÝ ÚRAD BANSKÁ BYSTRICA
ODBOR SOCIÁLNYCH VECÍ
ODDELENIE SOCIÁLNEJ A KRÍZOVEJ INTERVENČIE

SPRÁVA O ČINNOSTI ZA ROK 2019

ODBOR SOCIÁLNYCH VECÍ
Oddelenie sociálnej a krízovej intervencie

Spracoval/i: PhDr., Mgr. Karol Langstein a kolektív **OSV SKI MsÚ** v Banskej Bystrici (*Mgr. Debnárová, Mgr. Frémal, Herchlová, Ing. Škorňová, PhDr. Boroška, Mgr. Chudá, Mgr. Janáková, Kočíšová, Mgr. Lovásová, Mgr. Moreczová, Mgr. Špeník, Mgr. Úžiková, a partneri mesta ÚzS SČK Banská Bystrica, MVO atď.*)

Dňa: 26.05.2020

SPRÁVA O ČINNOSTI ZA ROK 2019

ODBOR SOCIÁLNYCH VECÍ

Oddelenie sociálnej a krízovej intervencie

1. ÚVOD

V tohtoročnom úvode sa budem venovať našim dlhoročným aktivitám venovaných deťom a ich zotrvaní v kruhu biologickej rodiny bez toho aby museli byť vyňaté do náhradného prostredia.

Od roku 2004 zverejňujeme na stránke mesta Banská Bystrica - Správy o činnosti a Výročné správy o činnosti Oddelenia sociálnej a krízovej intervencie Mestského úradu v Banskej Bystrici, ktorého činnosť siaha do roku jeho vzniku 1993. Okrem iných zariadení krízovej intervencie, v meste postupne zriaďovalo oddelenie v spolupráci s BPM s.r.o. aj zariadenia KOTVA (*Zariadenie núdzového bývania a Zariadenie dočasného ubytovania*), ktoré boli a sú určené pre rodiny s deťmi, ktoré sa ocitli v nepriaznivej situácii a hrozilo, že deti budú umiestnené do ústavnej starostlivosti alebo inej náhradnej rodinnej starostlivosti.

Vzhľadom na skutočnosť, že v meste Banská Bystrica sme začali poskytovať pomoc rodinám s deťmi z dôvodu, aby nemuseli byť umiestnené v ÚS a dostali tak šancu rodičia aj ich deti – už od roku 2001, kedy legislatíva na Slovensku ešte nepoznala takéto zariadenie (až od roku 2008 prijalo zákon) = pre obidvoch rodičov a deti – tak ani neexistoval príspevok štátu, a tak Mesto Banská Bystrica vo svojej réžii zabezpečovalo tieto služby, čím veľmi zaokrúhlene ušetrilo štátu cca. 3 000 000 € toľko by cca. stála starostlivosť o deti v detských domovoch. Bolo to obdobie od 10.11.2001 (*vznik zariadení*) do 01. 01. 2008 kedy bol prijatý zákon č.448/2008 Z.z. o sociálnych službách v znení zmien a doplnkov.

Za celé obdobie od vzniku zariadení v roku 2001 do 31.12.2019 táto suma predstavuje úsporu pre štát 13 893 451 € (*slovom: trinásť miliónov osemstodeväťdesiattri tisíc štyristopäťdesiatjeden Euro*). Táto suma predstavuje rozdiel Priemerného bežného výdavku na dieťa v Centre (bývalé DeD) v danom roku za rok pobytu – mínus náklady na klienta v zmysle platnej legislatívy.

V roku 2019 sme mali v Zariadení dočasného ubytovania pre rodiny s deťmi KOTVA ubytovaných 8 rodín, spolu 38 klientov z toho 16 dospelých a 22 detí. Počas roku 2 rodiny prestúpili zo Zariadenia núdzového bývania pre rodiny s deťmi KOTVA – útulku a jedna rodina prestúpila späť zo Zariadenia dočasného ubytovania KOTVA do Zariadenia núdzového bývania KOTVA - útulok. Piatim rodinám bol pridelený nájomný byt na Internátnej 12, jedna rodina bola prijatá do iného zariadenia sociálnych služieb a šesť rodín si našlo náhradné ubytovanie – prenájom, návrat k rodine.

Budeme aj naďalej venovať pozornosť deťom a rodinám v núdzi ale aj deťom a mládeži z MRK a v rámci projektov spoznávať príčiny a nastavovať možnosti vedúce k vymaneniu sa z chudoby a zmene života v zmysle kvalitatívnej zmeny, za predpokladu aktívnej spolupráce dotknutých osôb, organizácií a inštitúcií. Tak ako doposiaľ budeme konfrontovať inovatívne programy a projekty, tak aby sa stali nástrojom pomoci aj pre obyvateľov mesta Banská Bystrica širokospektrálne a hlavne v súvislostiach.

Základná a zároveň najzložitejšia úloha bude tkvieť v tom, že udržíme vybudované zariadenia a budeme sa snažiť aj o ich rozvoj podľa samosprávnych možností a kompetencií.

Snaha, úsilie a empatia, ktorú do našej práce dávame sa nie vždy stretáva s pochopením, spoluúčasťou ale aj tak má zmysel. Stovkám detí sme dali šancu žiť s rodičmi, spoznať pomoc pri príprave na vyučovanie, aktívnom trávení voľného času. Rodičom sme dali riešenia ako sa z núdznej úrovne dostať do sebestačnosti a žiť plnohodnotný život – aj o tomto všetkom je táto správa.

/Čítajte ďalej/

2. ROZPOČET, EKONOMIKA A PERSONALISTIKA OSV SKI

ROZPOČET a jeho čerpanie v roku 2019 – podrobný prehľad o čerpaní rozpočtu je predmetom základného dokumentu – Rozpočet a Záverečný účet Mesta Banská Bystrica za rok 2019 a tak nie je potrebné a efektívne duplicitne venovať tú istú pozornosť (kopírovanie) vo viacerých dokumentoch. Nájdete to schválený rozpočet, Programový rozpočet atď.

(nájdete na : <https://www.banskabystrica.sk/oznamy-mesta/schvaleny-rozpocet-mesta-banska-bystrica-na-roky-2019-2021/>)

Schválený rozpočet na rok 2019	Oddelenie sociálnej a krízovej intervencie																		SPOLU
	Dotácie	Programy na predchádzanie vzniku krízových situácií v rodine	Jednorázové dávky	Útulok	Zariadenie dočasného ubytovania	Nizkoprahová SS pre deti a rodinu – Kotvička	Poskytovanie a pomoc občanom pri zabezpečení prístrešia - bezdomovci	Pomoc rodinám v kríze – objednávanie služieb	Terénna SS krízovej intervencie	Výdavky spojené s pohrebom bezdomovcov	Príspevok pre dieťa pri jeho odchode z Centra	Príspevok na dopravu rodičov za dieťaťom umiestneným v Centre	Príspevok na úpravu a obnovu rodinných pomerov	Nizkoprahová SS pre deti a rodinu – KOMPaS	Štátne sociálne dávky – prídavky na dieťa	Projekty	Príspevok PMP - ŠPV	Správa a evidencia mestských bytov	
Program, podprogram a prvok:	15.3	15.4.1	15.4.2	15.4.3	15.4.3	15.4.11	15.4.5	15.4.6	15.4.11	15.4.7	15.4.8	15.4.9	15.4.10	15.4.11	15.5	15.6	14.1		
Triada	1070	1040	1070	1070	1040	1070	1040	1040	1040	1070	1040	1040	1040	1070	1090	0412	0610		
Akcia	46	4612	4607	4610	4616	4610	4606	4606	46	4613	4606	4606	4606	4615	4601	46	4645	46	
Schválený rozpočet	6 000	400	2 500	54 573	49 090	12 424	0	6 000	800	4 000	5 600	350	2 000	13 240	27 000	10 000	43 000	19 800	244 353
Upravený rozpočet	10 000	400	1 590	55 284	46 949	12 424	0	6 000	1 853	4 000	5 600	350	2 000	13 027	31 666	10 000	48 000	19 800	275 097
Plnenie	2 272	390,61	30	49 608,04	46 003,58	11 290,70	0	2 688	936,99	1 696,61	287,88	0	0	10 563,23	18 090,30	0	48 000	8 886,85	206 332,28
Plnenie v %	22,72%	97,65%	1,89%	89,73%	97,99%	90,88%	0	44,80%	50,57%	42,42%	5,14%	0,00%	0,00%	81,09%	57,13%	0,00%	100,00%	44,88%	75,00%

V roku 2019 bolo realizované doplnenie zamestnaneckých pozícií podľa potrieb OSV SKI na pokrytie zákonom stanovených kvót v zmysle platných zákonov a potrieb Mesta Banská Bystrica a na zastupovanie počas MD. Organizačný poriadok MsÚ Banská Bystrica.

(nájdete na : <https://www.banskabystrica.sk/dokumenty-mesta/organizacny-poriadok-mestskeho-uradu-v-banskej-bystrici/>)

V rámci zariadení sociálnych služieb v priamej pôsobnosti OSV SKI je registrovaná sociálna služba – **útulok** v „Zariadenia núdzového bývania pre deti a rodinu KOTVA IV.“, Mičinska cesta 19, Banská Bystrica. Pre menovaný útulok s registrovanou kapacitou 28 lôžok predstavovali **v roku 2019** → **EON = 99 907, 27 €**, čo na jedno kapacitné miesto predstavovalo sumu **3568,12 €/rok/lôžko** a **297,35€/mesiac/lôžko**. Tieto ukazovatele je potrebné komparovať s údajmi v využití zariadenia počas roku, ktoré je uvedené v samostatnej časti tohto dokumentu.

3. SOCIÁLNO-PRÁVNA OCHRANA DETÍ A KURATELA DOSPELÝCH

3.1. Sociálno-právna ochrana detí a kuratela dospelých

OSKI zabezpečuje ako prenesený výkon štátnej správy – osobitný príjemca dávky v prípadoch keď dochádza k porušovaniu zákona (záškoláci – neospravedlnené hodiny) a v týchto prípadoch je ustanovené Mesto ako výdajca tejto dávky vo vecnej alebo finančnej forme (jedná sa čisto o transfer financií s ktorým máme ďalšie výdavky a prácu navyše – kontrola faktúr, manipulačné poplatky a pod.) a v prípadoch, v ktorých je ustanovený dohľad nad maloletým dieťaťom v rodine, ktorá poberá rodičovský príspevok, dávky v hmotnej núdzi a príspevky k nim (ďalej len RP, DvHN a P) – sme osobitným príjemcom RP, celej DvHN a P.

Osobitný príjemca (OP)	2017	2018	2019
Počet detí porušujúcich ŠZ (za neospravedlnené hodiny)	39	35	21
Počet detí nad ktorými bol ustanovené opatrenie SPO (dohľad a pod.)	83	76	51
Počet vystavených poukazov spolu za agendu Osobitného príjemcu	834	678	545
Počet rodín v ktorých sa vykonáva OP - PnD	93	67	62
Z toho počet rodín v ktorých sa vykonáva OP- PnD + DvHN P+RP	6	4	2

OSKI prostredníctvom poverených zamestnancov (Mgr. Lovasová a Mgr. Frémala) vykonáva aj výkon poručníctva, čo predstavuje zákonné zastupovanie detí bez osobnej starostlivosti, ktoré nemajú rodičov (opustené deti, utajené pôrody, rodičia pozbavení rodičovských práv, siroty a pod.) Táto agenda si vyžaduje zastupovanie vo všetkých súdnych úkonoch a iných rozhodnutiach, pre ktorých sa vyžaduje vyjadrenie zákonného zástupcu maloletého dieťaťa (osvojenie, majetkový opatrovník, zastupovanie dieťaťa pri riešení vážneho zdravotného stavu, operačné zákroky, doklady, preukazy ZŤP a pod). Náročnosť agendy nie je len z pohľadu ľudského rozmeru ale aj časového. K decembru 2019 bolo ukončené poručníctvo celkom 28 deťom, pričom z toho bolo 25 detí osvojených, jedno dieťa dosiahlo plnoletosť, jednému dieťaťu bolo priznané otcovstvo a jedno dieťa bolo zverené do náhradnej rodinnej starostlivosti.

Poručníctvo	2017	2018	2019
Počet detí, ktorým sa realizovalo Poručníctvo	30	36	16
Počet úkonov spojených s poručníctvom	65	68	64
Počet správ poručníka OS	31	28	38

V zmysle zákona 305/2005 Z.z. SPO a KD, OSKI poskytuje legislatívnu súčinnosť s DeD a ÚPSVaR BB pri tvorbe a vyhodnocovaní Individuálneho plánu rozvoja dieťaťa (ďalej len IPROD) ako jeden z účastníkov, ktorý je povinný jedenkrát za 6 mesiacov aktualizovať IPROD.

IPROD	2017	2018	2019
Počet správ celkom (DeD + ReC)	94	98	76
Počet správ DeD	88	96	73
Počet správ ReC	6	2	3

V rámci agendy detí umiestnených v DeD z mesta Banská Bystrica sa realizujú výjazdy do biologických rodín týchto detí aj z dôvodu agendy IPROD, ale aj ako snaha zmeniť pomery na strane rodiny.

V zmysle novely zákona č.305/2005 bol v roku 2019 poskytnutý jeden príspevok na osamostatnenie sa mladého dospelého.

Ústavné starostlivosť detí z Banskej Bystrice	2017	2018	2019
Počet detí umiestnené v DeD	51	59	69
Počet detí umiestnené v ReC + KS	4 + 9	4+6	2+2
Počet detí umiestnené v DSS	1	0	0
Spolu	65	69	73
Počet intervencií v biologickej rodine dieťaťa umiestneného v NRS	87	84	88
Počet detí ktorým bol poskytnutý príspevok na osamostatnenie	-	1	1

Ďalšou agendou OSKI je v zmysle zákona č.417/2013 Z.z. o hmotnej núdzi, poskytovanie jednorázovej dávky v hmotnej núdzi (ďalej len JDvHN) a pohotovostnej potravinovej pomoci (ďalej len PPP).

Forma poskytovanej pomoci	2017	2018	2019
Počet prijatých žiadostí o JDvHN	16	10	3
Počet poskytnutých JDvHN	7	5	1
Počet zamietnutých JDvHN	9	5	2
Počet poskytnutej PPP	29	37	49

OSKI v roku 2019 v rámci súčinnosti s orgánmi štátnej a verejnej správy (Okresné sudy, Úrady práce sociálnych vecí a rodiny – ďalej len ÚPSVaR, a iné inštitúcie a organizácie) prešetrili, vypracovali

a zaslali žiadateľom. OSKI sa zúčastnilo 13 rodinných konferencií. V agende tunajšieho oddelenia bolo v roku 2019 evidovaných **156 nesvojprávnych osôb**.

Tabuľka : Prehľad správ poskytovaných v rámci súčinnosti s inými organizáciami

Druh správ	2017	2018	2019
Správa o povesti OS (výživné, rozvod a pod.)	268	192	156
Správa o povesti ÚPSVaR k žiadosti o NRS	16	19	15
Správa o nesvojprávnych	131	135	176
Iné dožiadania	79	65	59

V rámci schválenia Všeobecne záväzného nariadenia mesta Banská Bystrica č. 9/2009 – Štipendijný fond A. Hanzlíka – OSKI posudzuje splnenie podmienok daných týmto nariadením a svoje stanovisko o splnení resp. nesplnení podmienky príjmu žiadateľa a spoločne posudzovaných osôb, kompetentnému Odboru školstva MsÚ. V roku 2019 bolo na OSKI odstúpené z Odboru školstva MsÚ na posúdenie celkovo 5 žiadostí o štipendium.

V zmysle VZN o SPO poskytuje mesto finančné prostriedky na cestu rodiča za dieťaťom umiestneným v NRS za stanovených podmienok. V roku 2019 nebola evidovaná požiadavka na preplatenie nákladov na dopravu za dieťaťom, umiestneným v centre pre deti a rodiny.

OSKI v roku 2019 v zmysle zákona č. 131/2010 Z.z. o pohrebníctve a v znení zmien a doplnkov zabezpečoval pohreb pre občana, ktorý zomrel na území mesta a nemá ho kto pochovať, pre **13 zomrelých**.

V roku 2019 bolo vypracovaných **465 správ** (Polícia, Ministerstvo vnútra, NAKA, Dopravný úrad, Okresné súdy – trestné veci, štátne občianstvo, posúdenie spoľahlivosti zamestnancov a pod.).

3.2. Sociálne poradenstvo a pomoc v zmysle zákona č. 448/2008 Z. z. o sociálnych službách a o zmene a doplnení niektorých zákonov, pomoc v hľadaní zamestnania, konsolidácia dlhov

V roku 2019 bola poskytnutá sociálna služba celkovo **109 klientom**. Z tohto počtu bolo **23 klientov v dlhodobom riešení**. Jednalo sa prevažne o pomoc v riešení aktuálnej sociálnej situácie, ktorá si vyžadovala dlhodobú, obojstrannú spoluprácu. Klientom bola poskytovaná pomoc v súvislosti s možnosťami uplatnenia sa na trhu práce, sociálne poradenstvo, možnosti riešenia dlhov, následne možnosti inej formy bývania.

Jednalo sa o **13 žien a 10 mužov**. Zvyšným 86 klientom bolo poskytnuté sociálne poradenstvo, pomoc vo forme potravín, resp. klienti boli riešení ďalšími zložkami OSKI MsÚ.

Štruktúra profilu klientov

ZnB „Kotva“	SCHC „Prístav“	Nocľaháreň „Večierka“	Mimo siete zariadení
7	2	2	12

Klienti, ktorým bola poskytnutá sociálna pomoc boli prevažne mimo siete zariadení poskytujúcich sociálne služby (12), z toho štyria klienti aj so svojimi rodinami bývali v mestských nájomných bytoch na Internátnej ulici č. 12 („posunuli“ sa zo zariadenia poskytujúceho sociálne služby do nájomného bytu). Ostatní klienti (mimo siete zariadení) bývali u svojej rodiny, príbuzných, či využívali služby ubytovní v meste Banská Bystrica.

S klientmi sa pracovalo formou tzv. „Klientského hárku“, ktorý pozostáva z informácií o klientovi a rodine, sociálnych väzbách (anamnéza). V klientskom hárku sa zadefinujú problémy, možnosti riešenia, aktivity, zaznamenávajú sa v ňom postupy, čiastkové ciele a úlohy (a ich výsledky), ktoré sa vopred stanovujú (s prihliadnutím na princíp individuality klienta, jeho schopnosti a možnosti). S klientmi boli spracované životopisy, žiadosti o prijatie do zamestnania. Dostávali aktuálne ponuky pracovných ponúk, sprostredkované boli pracovné pohovory. V prípade dlhov, či exekúcií boli spracúvané návrhy na splátkový kalendár (pri dlhoch voči Mestu Banská Bystrica, najčastejšie sa jednalo o daň za komunálny odpad). Pokračovala spolupráca s tunajším Centrom právnej pomoci, ktorého služby klienti využívali. Klientom bol poskytnutý sprievod (prvý kontakt) – bankové inštitúcie, exekútorský úrad (v BB), CPP, Oddelenie daní a poplatkov MsÚ BB a i.

Dosiahnuté vzdelanie klientov

ZŠ	SOU - VL	SOU, SPŠ maturita	VŠ
16	5	2	0

Na základe obojstrannej spolupráce, motivácie a vlastnej aktivity sa podarilo 4 klientom nájsť si zamestnanie. Jednalo sa o pracovné pozície v priemyselnej výrobe, upratovacie a čistiace práce a potravinársky priemysel. Klientom boli navrhované možnosti využitia rekvalifikačných kurzov, či kurzov obsluhy VZV, hygienické minimum, opatrovateľský kurz, s cieľom zvýšiť šancu uplatnenia na trhu práce.

Zamestnanosť klientov

Zamestnaní	Nezamestnaní, AP	Zamestnaní na dohodu	Brigády
4	8	8	3

Prekážky, ktoré klienti najčastejšie uvádzali v uplatnení sa na pracovnom trhu: zadĺženosť, hrozba exekúcií, nízke vzdelanie, strata pracovných návykov, rasová diskriminácia, zdravotné problémy, starostlivosť o maloleté deti.

V roku 2019 boli vykonávané aj priame intervencie, šetrenia v zariadeniach poskytujúcich sociálne služby krízovej intervencie Zariadenie núdzového bývania a dočasného ubytovania „Kotva“ a v ďalších spolupracujúcich zariadeniach, poskytujúcich sociálne služby krízovej intervencie: ÚzS SČK Banská Bystrica: Sociálno-charitatívne centrum Ivana Šedibu „Prístav“, „Nádej-Šanca“, Tulská 38, Banská Bystrica; Zariadenie dočasného ubytovania „Manu“, Nocľaháreň „Večierka“ Pod Urpínom 6,

Banská Bystrica; Dom pre núdznych, Diecézna charita, Tajovského 1 Banská Bystrica; Krízové stredisko Dom sv. Alžbety, 9. mája 74, Banská Bystrica.

Zrealizovalo sa približne 370 konzultácií zaznamenaných v záznamových hárkoch klienta.

3.3. Sociálno-právna ochrana detí a sociálna kuratela v zmysle Zákona č. 305/2005 Z. z. o sociálnoprávnej ochrane detí a sociálnej kuratele a o zmene a doplnení niektorých zákonov, opatrovníctvo, výkon funkcie poručníka

Ústavná starostlivosť

Centrum pre rodiny s deťmi	ReC	KS
69	2	2

V roku 2019 bolo celkovo **73** maloletých detí umiestnených v ústavnej starostlivosti. Z tohto počtu bolo **69** maloletých detí umiestnených v **Centrách pre deti a rodiny** (CDR), **2** maloleté deti v **reedukačných centrách** (ReC) a **2** maloleté deti v **krízovom stredisku** (KS).

Spracovaných bolo celkovo 76 správ o sociálnej situácii v rodinách. Vykonávané boli priebežne šetrenia v domácnostiach rodičov, či rodiny maloletých detí. Realizovali sa intervencie (s rodinou) v rámci Plánu sociálnej práce s dieťaťom a jeho rodinou. Prípadové konferencie (13x) slúžili na stanovenie jednotlivých postupov a úloh v rámci plánu SP, priebežné vyhodnotenia práce zainteresovaných subjektov (ÚPSVaR, CDR/ReC/KS, MsÚ BB,), dieťaťa, rodičov, ostatnej rodiny.

Činnosti	Intervencia v ZSS - KI	Konzultácie	ÚZ	I PROD správy	PK	Šetrenie v teréne SPO	Šetrenie v rodinách NO	Poručníctvo	Opatrovníctvo
Počet	21	398	89	76	13	68	96	16	2

4. BYTOVÁ POLITIKA

4.1 Žiadosti o nájomné byty postavené s podporou Štátneho fondu rozvoja bývania

Počet kompletných žiadostí o prenájom nájomné byty zo ŠFRB v zozname žiadateľov - podľa izbovosti

Preferovaná izbovitosť	Počet žiadostí ku koncu roka			
	K 31.12.2016	K 31.12.2017	K 31.12.2018	K 21.12.2019
Garsónka	5	9	2	9
1-izbový byt	36	47	78	73
2-izbový byt	70	71	70	74
3-izbový byt	31	34	15	36
4-izbový byt	3	1	1	1
Spolu	145	162	166	193

Zdroj: Odbor sociálnych vecí, Oddelenie sociálnej a krízovej intervencie, MsÚ B.Bystrica

V roku 2019 došlo k uvoľneniu 12-tich nájomných bytov (ŠFRB) v rámci troch lokalít. Z toho v lokalite Medená ul. 1- 11 to bolo 8 nájomných bytov, na Rudohorskej ul. 27 sa uvoľnili 3 nájomné byty a jeden byt bol obsadzovaný v lokalite na Kráľovoľskej ul. 20-22. Vo štyroch prípadoch sa zrealizovali vzájomné výmeny bytov a to v lokalite Medená ul. 1- 11 B. Bystrica.

Prehľad prijatých žiadostí o prenájom nájomných bytov (ŠFRB) v rokoch 2016 -2019

Žiadosť	2016	2017	2018	2019
Počet zaevidovaných kompletných žiadostí spĺňajúcich kritéria v zmysle aktuálne platného VZN č. 5/2019	33	37	35	43
Počet žiadostí vyradených z dôvodu nesplnenia podmienok (vysoký, nízky príjem, dlh voči Mestu)	3	9	24	15
Počet nekompletných – neaktuálnych žiadostí	17	10	6	19
Počet prijatých žiadostí spolu	53	56	65	77

Zdroj: Odbor sociálnych vecí – Oddelenie sociálnej a krízovej intervencie, MsÚ B. Bystrica

V roku 2019 sa na OSV-SKI posúdilo aj 21 žiadostí o opakované uzatvorenie nájomných zmlúv v bytoch (ŠFRB) ul. Sládkovičova 38-44 a Šalgotárjanska 2A- 2D, B.Bystrica s nájomcami, pri ktorých je rozhodujúce plnenie príjmových podmienok podľa zákona č. 443/2010 Z.z. Všetky žiadosti boli kladne vybavené.

OSV-SKI zároveň posúdilo pre spoločnosť MBB a.s. v 85 prípadoch plnenie zákonných podmienky (zák. č. 443/2010 Z.z.) pre opakované uzatvorenie nájomnej zmluvy v bytoch zo ŠFRB v lokalitách Rudohorská 27, Kráľovoľská 20-22 a Medená 1-11, Banská Bystrica. Všetkých 85 nájomcov spĺňalo príjmové podmienky.

4.2. Nájomné byty Internátna 12, Banská Bystrica

V zmysle platného VZN č. 5/2019 OSK-SKI eviduje žiadosti o prenájom nájomného bytu v režimovom bývaní na Internátnej 12, Banská Bystrica vo dvoch kategóriách: kategória A - samostatne žijúce osoby a bezdetní manželia a kategória B – rodiny s deťmi.

Na základe priebežného uvoľnenia nájomných bytov na Internátnej 12, Banská Bystrica bolo počas roka 2019 kladne vybavených 14 žiadostí, z toho 5 z kategórie A – samostatne žijúce osoby a 9 z kategórie B - rodiny s deťmi. K 31.12.2019 boli v poradovníku žiadateľov 3 nevybavené žiadosti.

Prehľad žiadostí o prenájom bytu na Internátnej 12, B. Bystrica prijatých v rokoch 2016-2019

Žiadosť	2016	2017	2018	2019
Počet zaevidovaných kompletných žiadostí spĺňajúcich kritéria v zmysle aktuálne platného VZN č. 5/2019	5	4	9	17
Počet žiadostí vyradených z dôvodu nesplnenia podmienok (vysoký, nízky príjem,	1	3	2	9

dlh voči Mestu)				
Počet nekompletných – neaktuálnych žiadostí	4	0	6	0
Počet prijatých žiadostí spolu	10	7	17	26

Zdroj: Odbor sociálnych vecí, Oddelenie sociálnej a krízovej intervencie, MsÚ B.Bystrica

4.3. Nájomné byty na ulici Švermova 45A, Banská Bystrica

Počas roka 2019 boli priebežne obsadzované uvoľnené nájomné byty vyčlenené pre naliehavé prípady v dome na Švermovej ul. 45A, Banská Bystrica, kde je spolu 16 bytových jednotiek. So žiadateľmi sme uzatvorili **3** nové nájomné zmluvy na dobu určitú 1 resp. 2 roky. V troch prípadoch boli uzatvorené dodatku k pôvodným NZ z dôvodu predĺženia doby nájmu o 6 mesiacov v zmysle VZN č. 5/2019.

Prehľad žiadostí o nájomné byty Švermova 45A, Banská Bystrica

Stav vybavenia žiadosti	V roku 2016	v roku 2017	V roku 2018	V roku 2019
Vyradené žiadostí z dôvodu nesplnenia kritérií	0	1	5	0
Nekompletné, resp. neaktuálne žiadostí	2	1	2	0
Kladne vybavené žiadostí	6	6	4	3
Spolu prijaté žiadosti	8	8	11	3

Zdroj: Odbor sociálnych vecí, Oddelenie sociálnej a krízovej intervencie, MsÚ B.Bystrica

Mesto Banská Bystrica ako organizátor Európskeho olympijskeho festivalu mládeže v roku 2021 vyčlenilo pre potreby organizačného tímu tohto podujatia ubytovacie kapacity v bytovom dome na Švermovej ul. 45, B. Bystrica. Z tohto dôvodu boli v roku 2019 v 7-mich bytoch priebežne vykonané drobné rekonštrukčné práce a následne boli zariadené tak, aby plnili spomínaný účel. Koncom roka 2019 bolo v štádiu pripomienkovania 7 nájomných zmlúv s organizáciou EYOF, n.o. na dobu určitú do augusta 2021.

4.4. Prehľad nájomných bytov vo vlastníctve Mesta Banská Bystrica a MBB,a.s.

OSV-SKI malo k 31.12.2019 v správe **86** nájomných bytov vo vlastníctve Mesta Banská Bystrica. Stav sa znížil v porovnaní s rokom 2018 o 6 bytov, nakoľko počas roka 2019 bolo odpredaných 6 bytov na ulici Podháaj 51-53 v zmysle zákona č. 182/1993 o vlastníctve bytov a nebytových priestorov. Spoločnosť MBB a.s. vlastní **184** nájomných bytov na Medenej, Kráľovochoľskej a Rudohorskej ul., B.Bystrica (ŠFRB) a **44** nájomných bytov na Internátnej 12, B.Bystrica, ktoré OSV-SKI v rámci svojej kompetencie obsadzuje v zmysle pravidiel stanovených vo VZN č. 5/2019.

Prehľad nájomných bytov k 31.12.2019

Nájomný dom	Počet bytových jednotiek	Vlastník bytu
Sládkovičova 38-44	13	Mesto Banská Bystrica
Šalgotárjárska 2A-2D	40	Mesto Banská Bystrica
Švermova 45A	16	Mesto Banská Bystrica
Podháj 51-53	11	Mesto Banská Bystrica
Okružná 5	1	Mesto Banská Bystrica
Mládežnícka 23	1	Mesto Banská Bystrica
Ceska ku Smrečine 7	2	Mesto Banská Bystrica
Moskovská 40	1	Mesto Banská Bystrica
Družby 13	1	Mesto Banská Bystrica
SPOLU za Mesto BB	86 b.j.	Mesto Banská Bystrica
Medená 1-11	90	MBB,a.s.
Rudohorská 27	64	MBB,a.s.
Kráľovohorská 20-22	30	MBB, a.s.
Internátna 12	44	MBB, a.s.
SPOLU za MBB a.s.	228 b.j.	MBB a.s.
SPOLU nájomných bytov	314 b.j.	

Zdroj: Odbor sociálnych vecí, Oddelenie sociálnej a krízovej intervencie, MsÚ B.Bystrica

Z dôvodu zvyšujúceho sa dopytu po nájomnom bývaní by malo Mesto Banská Bystrica využiť možnosti obstarania nájomných bytov s podporou **Štátneho fondu rozvoja bývania**. Môžeme očakávať, že aj aktuálne zhoršená ekonomická situácia rodín spôsobená aj šírením Coronavírusu Covid-19 sa odrazí na vyššom záujme o nájomné byty. Dokončenie príprav na výstavbu 23 nájomných bytov v lokalite Ďumbierske ul., B.Bystrica je preto viac ako žiadúce.

Možnosti mesta Banská Bystrica obstaráť nájomné byty z prostriedkov ŠFRB:

- Výstavbou nájomných bytov,
- Kúpou nájomných bytov
- stavebnou úpravou nájomných bytov nadobudnutých prevodom majetku štátu v správe Ministerstva vnútra SR
- stavebnou úpravou nájomných bytov nachádzajúcich sa v bytových domoch, ktoré nezodpovedajú základných požiadavkám na stavbu

Mesto musí dodržať tri základné podmienky pri čerpaní úveru zo ŠFRB:

- zachovanie nájomného charakteru bytov počas ich životnosti
- dodržať limitované obstarávacie náklady na m²
- dodržať limitovanú podlahovú plochu bytov:

bežný štandard : 80 m², priemer 60m²
nižší štandard: 60m², priemer 55 m²

Výška možnej úveru zo ŠFRB pre mesto pri lehote splatnosti max. 40 rokov a úroku **1 %**:

- pri spolufinancovaní úverom a dotáciou – 70% z obstarávacej ceny, ale max. **72 000.- €/byt**
- úverom 100 % z obstarávacej ceny, ale max. **90 000,-€/ byt**
- úverom 80 % z obstarávacej ceny, ale max **72 000 ,- €/ byt**

Mesto môže podať žiadosť o úver spolu s prílohami v termíne od 15.1.2021 do 28.2.2021.

5. KRÍZOVÁ INTERVENCIA

5.1 KRÍZOVÁ INTERVENCIA PRE RODINY S DEŤMI

Prioritou Mesta Banská Bystrica a tým aj Oddelenia sociálnej a krízovej intervencie je, aby rodina žila v prirodzenom prostredí za aktívnej účasti všetkých jej členov aj prostredia.

Preto stojí za to pomôcť rodine a dať jej poslednú šancu na zachovanie rodinných väzieb v zariadeniach na to určených. Takýmito zariadeniami sú aj Zariadenie núdzového bývania pre rodiny s deťmi KOTVA - útulok a Zariadenie dočasného ubytovania pre rodiny s deťmi KOTVA, Mičinská cesta 19 v Banskej Bystrici, ktoré sú v prevádzke od roku 2001 za súčinnosti Mestského úradu, Oddelenia sociálnej a krízovej intervencie a MBB, a.s.

Zariadenie núdzového bývania pre rodiny s deťmi KOTVA – útulok bolo zriadené v zmysle Zásad poskytovania dočasného a núdzového bývania KOTVA pre rodiny s maloletými deťmi schváleného uznesením č.283/2001 Mestského zastupiteľstva v Banskej Bystrici zo dňa 23.10.2001 ako účelové zariadenie mesta Banská Bystrica pre tehotné ženy a rodiča, rodičov s maloletými deťmi, s trvalým pobytom v meste Banská Bystrica minimálne 5 rokov a pre občanov z iných regiónov, ktorí majú trvalý pracovný pomer na území mesta minimálne posledné 3 roky (za predpokladu trvania pracovného pomeru), ktorí sa ocitli bez prístrešia.

5.1.1. Zariadenie núdzového bývania pre rodiny s deťmi KOTVA - útulok

Do 30.09.2014 sme poskytovali sociálne služby ako zariadenie núdzového bývania. Z dôvodu zmeny legislatívy, od 1.10.2014 poskytujeme sociálne služby ako útulok pre rodiny s deťmi na základe §26 zákona č. 448/ 2008 Z. z. o sociálnych službách a o zmene a doplnení zákona č. 455/1991 Zb. o živnostenskom podnikaní v znení neskorších predpisov.

V zariadení sociálnych služieb - útulku KOTVA sa poskytujú sociálne služby rodine s dieťaťom/deťmi, alebo jednotlivcovi s dieťaťom/deťmi, v nepriaznivej sociálnej situácii, ktorí nemajú zabezpečené ubytovanie, alebo nemôžu doterajšie bývanie užívať. Klienti majú minimálne posledných 5 rokov trvalý pobyt v Meste Banská Bystrica, resp. jeden člen rodiny posledné 3 roky vykonáva na území Mesta Banská Bystrica zárobkovú činnosť.

Na základe Zákona č. 448/2008 Z.z. o sociálnych službách a o zmene a doplnení zákona č. 455/1991 Zb. o živnostenskom podnikaní v znení neskorších predpisov poskytujeme: ubytovanie na určitý čas, sociálne poradenstvo, pomoc pri uplatňovaní práv a právom chránených záujmov, pracovnú terapiu, nevyhnutné ošatenie a obuv. V zariadení utvárame podmienky na: prípravu stravy, vykonávanie nevyhnutnej základnej osobnej hygieny, upratovanie, pranie, žehlenie a údržbu bielizne a šatstva, záujmovú činnosť.

Z odborných činností poskytujeme :

- 1.) Sociálne poradenstvo, posúdením povahy problému klienta, poskytnutím základných informácií o možnostiach riešenia problému, prípadného odporúčenia a sprostredkovania ďalšej odbornej pomoci.
- 2.) Pomoc pri uplatňovaní práv a právom chránených záujmov. Na základe písomného súhlasu klientov poskytujeme poradenstvo pri vybavovaní úradných záležitostí, pomoc pri vybavovaní osobných dokladov, pri spisovaní a podávaní písomných podaní, vypisovaní tlačív, pri písomnej komunikácii v úradnom styku a vybavovaní iných vecí v záujme klienta.
- 3.) Pracovnú terapiu. Klientov vedieme k osvojeniu pracovných návykov a zručností pri vykonávaní pracovných aktivít pod odborným vedením na účel obnovy, udržania alebo rozvoja ich fyzických, mentálnych a pracovných schopností a ich začlenenia do spoločnosti

Z obslužných činností poskytujeme:

- 1.) Ubytovanie - bývanie v obytnej miestnosti s príslušenstvom, užívanie spoločných priestorov a poskytovanie vecných plnení spojených s ubytovaním. Obytná miestnosť pozostáva z postele s vankúšom, prikrývkou a obliečkami, plachta, skrine, stola, stoličky.
Klientom sa poskytujú sociálne služby v rozsahu na určitý čas – 12 mesiacov.

Z ďalších činností utvárame podmienky na :

- 1.) Prípravu stravy: Klienti majú možnosť prípravy jedla v spoločnej kuchyni. Kuchyňa je vybavená prac. stolom s dresom, sporákom a rúrou na pečenie. Klienti majú k dispozícii 2 chladničky s mrazničkami a skrinky na potraviny, regál na odkladanie kuchynského riadu, jedálenský stôl so stoličkami. V prípade potreby im poskytujeme aj kuchynský riad.
- 2.) Na vykonávanie nevyhnutnej základnej osobnej hygieny v rozsahu potrebnom na zachovanie ľudskej dôstojnosti: Klienti majú k dispozícii spoločné toalety, umývadlá, sprchové kúty. Pre deti je k dispozícii vaňa a prebaľovací pult. V prípade potreby poskytujeme aj uteráky a osušky.
- 3.) Pranie, žehlenie a údržbu bielizne a šatstva: Klienti majú k dispozícii 3 automatické práčky, sušiaci na bielizeň. V prípade potreby im poskytujeme aj prach na pranie.
- 4.) Nevyhnutné ošatenie a obuv v rozsahu potrebnom na zachovanie ľudskej dôstojnosti.

5.) Zájmovú činnosť: Na rozvoj schopností a zručností prijímateľov sociálnej služby. Klienti majú k dispozícii plne vybavenú herňu s hračkami, knihami, PC. Deti spolu s rodičmi zapájame do rôznych zájmových aktivít (návšteva kina, plavárne, výlety do prírody, tvorivé dielne, kreslenie, športové súťaže pre deti a rodičov – zmysluplné trávenie voľného času) Príprava detí na vyučovanie, ap.

Úlohou sociálnej práce v ZNB - útulku a ZDU je umožnenie prijímateľom sociálnej služby zapojiť sa do aktivít, podľa ich zájmov, možností a schopností, poskytnúť im väčší priestor pre seberealizáciu, zvýšenie samostatnosti, rozvoj osobnosti, a tým prispieť ku postupnej eliminácii patologických javov v správaní, s cieľom dosiahnutia najvyššieho možného individuálneho stupňa všestranného rozvoja prijímateľa sociálnej služby. Za týmto účelom sa vytvára pre každého klienta individuálny rozvojový plán.

Klient ako osobnosť má svoje špecifiká, pri práci využívame individuálny prístup ku klientom. Klienti si sami pripravujú stravu, perú, udržiavajú poriadok na izbách a v areáli zariadenia. Sociálnymi pracovníkmi a informátormi sú vedení, usmerňovaní, využívame pri práci metódy vysvetľovania, ako aj samotnej názornej ukážky, spoločnej práce pri príprave stravy, upratovaní, praní. Pomáhame a vedieme klientov pri zdravotnej starostlivosti, osobnej starostlivosti o deti, pri výchove detí s cieľom predchádzania umiestnenia detí do ústavnej starostlivosti z dôvodu zanedbávania a ohrozenia mravnej výchovy detí – vedenie k pravidelnej školskej dochádzke.

Klienta podporujeme, povzbudzujeme, chválime už pri čiastkových úlohách, čím ho motivujeme k osobnému rozvoju a pozitívnemu obrazu o sebe.

Pomoc pri hľadaní práce, uplatňovaní sa na trhu práce je zabezpečená individuálnou prácou klienta so sociálnym pracovníkom – poradcom pre sprostredkovanie zamestnania, ich uplatnenia na trhu práce v závislosti od klientových schopností, zručností a vedomostí. Posilňujeme ich pracovné návyky, pravidelným príjmom zo zamestnania si plnia funkciu zabezpečenia rodiny.

Deti sa pravidelne pripravujú na vyučovanie, rozvíjajú svoje zručnosti, schopnosti, vedomosti za pomoci sociálnych pracovníkov NKC Kotvička. Aktívne sa zapájajú aj s rodičmi do aktivít organizovaných NKC KOTVIČKA, navštevujú MŠ, ZŠ , ŠZŠ , zájmové činnosti organizované CVČ Havranské a doučovacieho programu „Spojivko“.

Klienti môžu svoju spokojnosť, resp. nespokojnosť vyjadriť na tzv. „Pokecoch“, ktoré pravidelne organizujeme.

Individuálny plán rozvoja osobnosti a rodiny je zameraný na nasledovné oblasti :

- **Práca:** Vedenie klientka k evidencii na úrade práce. Motivovanie klienta k hľadaniu zamestnania, príprava klienta (curriculum vitae, telefonický rozhovor, príprava na pracovný pohovor), vyhľadanie vhodného pracovného miesta, kontaktovanie zamestnávateľa. Overovanie úspešnosti zaradenia klienta do pracovného pomeru.
- **Ubytovanie:** Posúdenie možností klienta, vyhľadanie vhodného ubytovania aj po skončení bývania v útulku, možné vybavenie poskytovania príspevku na bývanie.
- **Sociálne zabezpečenie:** Na základe zhodnotenia postavenia klienta zistenie možností sociálneho zabezpečenia (štátne sociálne dávky: rodičovský príspevok, prídavky na deti, náhradné výživné, dávka v hmotnej núdzi, kompenzačné príspevky, dôchodky ap.) a pomoc pri vypisovaní tlačív a ich vybavovaní.

- **Základné dokumenty:** Informovanie klienta o spôsobe vybavenia základných dokumentov (rodný list, zmena trvalého bydliska, OP) a komunikácia s úradmi.
- **Zdravie a závislosti:** Riešenie zdravotných problémov klienta – psychické, fyzické (zmena alebo vybavenie lekára, príspevky, liečenie, ZŤP). Závislosti klientov riešime v spolupráci s Centrom prevencie liekových a drogových závislostí Banská Bystrica. Komunikácia so zdravotnými poisťovňami, vedenie klientov k úhrade zdravotného poistenia.
- **Osobné problémy a rodinný život:** Individuálne konzultácie s klientmi s cieľom nájsť možnosti riešenia ich osobných a rodinných problémov akéhokoľvek druhu (partnerský vzťah, vzťah rodič – dieťa).
- **Právne problémy:** Informovanie klientov o možnostiach právnej ochrany v oblasti občianskeho a trestného práva, najmä exekúcie, rozvod, výživné, určenie otcovstva. Spisovanie návrhov, resp. spolupráca s Centrom právnej pomoci.
- **Výchova a starostlivosť o dieťa:** zdravotná starostlivosť–preventívne lekárske prehliadky, školská dochádzka, komunikácia so šk. zariadeniami, záujmová činnosť, osobná starostlivosť, so zameraním na všestranný rozvoj dieťaťa, rozvoj a upevňovanie rodičovských zručností. Spolupráca s ÚPSVaR , zúčastňovanie sa prípadových konferencií, spolupráca so školskými zariadeniami.
- **Oddlžovanie:** intenzívnou a individuálnou prácou sa nám podarilo u viacerých rodín znížiť nielen dlh rodín voči Bytovému podniku mesta, ale aj Mestu Banská Bystrica za komunálny odpad. Po oddlžení sa a získaní zamestnania môže byť rodinám pridelený nájomný byt na Internátnej 12 v Banskej Bystrici. V roku 2019 sa až piatim rodinám podarilo získať nájomný byt na Internátnej 12 v Banskej Bystrici, nakoľko splnili všetky stanovené podmienky. Môžeme konštatovať, že spolu 18 klientov a z toho až 11 maloletých detí získalo samostatné bývanie.

V roku 2019 boli ekonomicky oprávnené náklady na sociálnu službu v Zariadení núdzového bývania pre rodiny s deťmi Kotva - útulok vo výške **99 907, 27 €**.

Prijaté platby od prijímateľov sociálnej služby v zariadení za poskytované sociálne služby a ubytovanie v roku 2019 boli vo výške **3 483, 36 €**. Výška úhrady za poskytované sociálne služby v Zariadení núdzového bývania KOTVA - útulok je stanovená na základe VZN č. 13/2015 o úhradách za sociálne služby poskytované v zariadeniach soc. služieb v zriaďovateľskej pôsobnosti Mesta Banská Bystrica a to v stanovených sumách:

dospelá osoba do 6 mesiacov pobytu - **17,00 € mesačne**,

dospelá osoba od 6 mesiacov pobytu - **23,00 € mesačne**,

dieťa do troch rokov - **6,00 € mesačne**,

dieťa od troch rokov lôžko - **17,00 € mesačne**,

dieťa s pravidelnou dochádzkou do ZŠ, MŠ, ŠZŠ, DIC, SŠ - **10,00 € mesačne**.

Prijaté úhrady od klientov za poskytnuté ubytovanie v Zariadení dočasného ubytovania pre rodiny s deťmi KOTVA za rok 2019 predstavujú sumu vo výške **12 322,57 €**.

Využívanie Zariadenia núdzového bývania pre rodiny s deťmi KOTVA - útulok

	Počet dospelých	Počet detí	SPOLU
Rok 2004	43	56	99
Rok 2005	30	39	69
Rok 2006	23	34	57
Rok 2007	29	35	64
Rok 2008	19	33	52
Rok 2009	25	42	67
Rok 2010	28	53	81
Rok 2011	16	26	42
Rok 2012	21	33	54
Rok 2013	20	28	48
Rok 2014	19	33	52
Rok 2015	23	34	57
Rok 2016	12	24	36
Rok 2017	20	35	55
Rok 2018	21	22	43
Rok 2019	19	21	40

Ako vyplýva z tabuľky, v roku 2019 bolo v Zariadení núdzového bývania pre rodiny s deťmi KOTVA - útulok ubytovaných spolu 40 klientov, z toho 19 dospelých a 21 detí.

Využívanie Zariadenia núdzového bývania pre rodiny s deťmi KOTVA - útulok podľa mesiacov, počet klientov v zariadení

Mesiac / Rok	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019
Január	30	26	27	18	28	20	24	20	20	22
Február	28	26	22	18	31	24	24	21	15	21
Marec	34	26	28	22	26	23	13	21	15	22
Apríl	34	27	28	22	26	23	14	23	15	22
Máj	34	28	28	15	26	27	10	24	15	17
Jún	31	25	29	12	26	26	17	25	21	13
Júl	27	26	29	12	28	27	24	20	22	20
August	47	26	27	18	24	26	25	11	23	18
September	48	20	26	25	24	26	25	11	20	21
Október	47	20	30	27	28	26	23	24	15	22
November	47	26	29	24	27	29	19	24	22	17
December	25	20	21	27	27	22	20	20	22	13
Spolu	385	296	324	240	321	299	238	244	225	228
Ø počet klientov/mesačne	35	24,67	27	20	26,75	24,92	19,83	20,33	18,75	19

Tabuľka prináša prehľad o počte klientov, ktorí boli umiestnení v Zariadení núdzového bývania pre rodiny s deťmi KOTVA - útulok v jednotlivých rokoch a mesiacoch. V roku 2019 to bolo v priemere 19 klientov mesačne. Spolu za celý kalendárny rok sme poskytovali sociálne služby v zariadení 11 rodinám s deťmi. Z toho 4 osamelým matkám so štyrmi maloletými deťmi a 7 úplným rodinám, z toho 15 dospelým a 17 deťom. Spolu 40 klientov, z toho 19 dospelých a 21 detí. K 31.12.2019 sme v Zariadení núdzového bývania pre rodiny s deťmi KOTVA – útulok poskytovali sociálne služby 3 rodinám, spolu 13 klientom, z toho 6 dospelým a 7 deťom.

Vzdelanie klientov Zariadenia núdzového bývania pre rodiny s deťmi KOTVA - útulok

Vzdelanie	Dosiahnuté vzdelanie			
	Špeciálna ZŠ	Nedokončená ZŠ	ZŠ	SOU
2004	12	8	16	6
2005	6	11	8	5
2006	8	6	6	3
2007	12	9	4	4
2008	4	5	8	2
2009	0	2	13	5
2010	3	4	12	9
2011	0	3	7	5
2012	5	2	10	4
2013	7	0	7	6
2014	7	2	8	2
2015	6	4	8	5
2016	3	2	3	4
2017	4	6	2	8
2018	8	5	4	4
2019	4	5	7	2

V tabuľke je uvedený prehľad dosiahnutého vzdelania klientov Zariadenia núdzového bývania KOTVA - útulok. V roku 2019 boli v zariadení štyria klienti s ukončenou špeciálnou základnou školou, siedmi s ukončenou základnou školou, dvaja s ukončeným SOU a piati klienti bez ukončenej základnej školy.

Dôvod využívania sociálnej služby v Zariadení núdzového bývania pre rodiny s deťmi KOTVA - útulku

	Dôvod príchodu do zariadenia núdzového bývania				
	Nezhody v rodine	Neplatiči	Deti neplatičov	Bezdomovci	Klienti z DeD
2010	3	6	5	3	0
2011	3	3	1	2	0
2012	2	3	5	0	2
2013	3	1	4	2	2
2014	4	0	6	0	1
2015	2	3	4	3	2
2016	0	7	2	3	0
2017	2	6	3	6	3
2018	4	7	2	4	4
2019	4	1	1	4	1

V tabuľke sú uvedené dôvody, pre ktoré klienti museli využiť sociálne služby v Zariadení núdzového bývania pre rodiny s deťmi KOTVA – útulok. V roku 2019 pre nezhody v rodine vyhľadali sociálne služby štyri rodiny. Jedna rodina prišla z dôvodu, že boli neplatičmi a jedna rodina boli deti neplatičov. Štyri rodiny boli bez domova a jeden klient z detského domova.

V roku 2019 prejavilo záujem o poskytnutie sociálnych služieb v útulku 17 záujemcov s rodinami, z toho si žiadosť podalo 14 záujemcov a 3 absolvovali len úvodný rozhovor a po informovaní o zásadách prijímania a ubytovacieho poriadku si žiadosť nepodali. Na základe kompletnej žiadosti a splnenia podmienok sme prijali 7 rodín, z ktorých nenastúpili 2 rodiny, lebo si sami vyriešili svoju sociálnu situáciu. Do zariadenia nastúpilo 5 rodín, z toho boli 2 osamelé matky s dieťaťom. Neprijali sme 7 záujemcov pre nesplnenie podmienok, resp. kritérií cieľovej skupiny prijímateľov sociálnych služieb a ubytovania v zariadení.

Využívanie Zariadenia dočasného ubytovania KOTVA

	Počet dospelých	Počet detí	SPOLU
2004	41	57	98
2005	46	59	105
2006	33	50	83
2007	84	97	181
2008	92	108	200
2009	55	80	135
2010	49	82	131
2011	32	57	89
2012	28	43	71
2013	25	35	60
2014	15	20	35
2015	24	41	65
2016	27	46	73
2017	22	38	60
2018	25	37	62
2019	25	34	59

V Zariadení dočasného ubytovania pre rodiny s deťmi KOTVA sme poskytovali v priebehu r. 2019 ubytovanie a SS 14 rodinám, z toho 59 klientom z toho 25 dospelým a 37 deťom (tabuľka č.20).

K 31.12.2019 sme mali v Zariadení dočasného ubytovania pre rodiny s deťmi KOTVA ubytovaných 8 rodín, spolu 38 klientov z toho 16 dospelých a 22 detí. Počas roku 2 rodiny prestúpili zo Zariadenia núdzového bývania pre rodiny s deťmi KOTVA – útulku a jedna rodina prestúpila späť zo Zariadenia dočasného ubytovania KOTVA do Zariadenia núdzového bývania KOTVA - útulok. Ukončili sme poskytovanie ubytovania 12 rodinám, z toho až piatim rodinám bol pridelený nájomný byt na Internátnej 12, jedna rodina bola prijatá do iného zariadenia sociálnych služieb a šesť rodín si našlo náhradné ubytovanie – prenájom, návrat k rodine.

V roku 2019 prejavilo záujem o poskytovanie ubytovania v Zariadení dočasného ubytovania KOTVA päť záujemcov s rodinami, z toho 2 rodiny boli zo Zariadenia núdzového bývania pre rodiny s deťmi KOTVA - útulok. Na základe kompletnej žiadosti a splnenia podmienok sme do zariadenia prijali spolu 3 rodiny. Dve žiadosti o poskytnutie ubytovania boli zamietnuté z dôvodu nesplnenia podmienok.

Využívanie zariadení Núdzového a Dočasného bývania KOTVA

	Počet rodín	Počet dospelých	Počet detí	Klientov SPOLU
2004	46	84	113	197
2005	44	76	98	174
2006	34	56	84	140
2007	61	113	132	245
2008	70	111	141	252
2009	44	70	112	182
2010	46	77	135	212
2011	29	48	83	131
2012	28	49	76	125
2013	25	45	63	108
2014	19	34	53	87
2015	20	47	75	122

2016	20	33	56	89
2017	24	36	59	95
2018	27	46	59	105
2019	22	38	50	88

V roku 2019 boli poskytnuté sociálne služby a ubytovanie v zariadeniach KOTVA = 22 rodinám, spolu 88 klientov, z toho 38 dospelých a 50 detí (tabuľka č. 21).

5.2 KRÍZOVÁ INTEREVENCIA SAMOSTATNE ŽIJÚCICH OSÔB

V PRODUKTÍVNOM VEKU

Územný spolok SČK v Banskej Bystrici ako zriaďovateľ sociálnych služieb krízovej intervencie pre samostatne žijúce osoby za participácie s mestom zabezpečuje poskytovanie pomoci pre samostatne žijúce osoby v produktívnom veku – primárne a sekundárne aj pre osoby, ktoré dosiahli dôchodkový vek alebo sú invalidné ale ich stupeň odkázanosti nie je postačujúci na to aby ich riešil DSS alebo ZpS, prípadne inom zariadení. Mesto Banská Bystrica prostredníctvom Oddelenie sociálnej a krízovej intervencie MsÚ - poskytuje poradenstvo a budovy na realizáciu tejto siete pomoci ľuďom v núdzi. V súčinnosti sa spolupodieľajú aj na riešení individuálnych problémov klientov ako aj na nastavovaní ďalších služieb a intervencií v oblasti krízovej intervencie pre jednotlivcov a bezdetné páry, realizujú projekt distribúcie Nota Bene (ktorý je len inou formou nesystémového „drankania“ peňazí od dobrodincov – ale určite nie legálna práca a zamestnanie ku ktorému ich máme viesť z dlhodobého hľadiska. Neodvádzajú daň z príjmu, nespoluodievajú sa na sociálnych, zdravotných odvodoch, takže to nemôže byť nosným príjmom pre klienta), Potravinovú pomoc v rámci celoslovenského projektu (EÚ) a pod.

Ekonomicky oprávnené náklady v zariadeniach sociálnych služieb krízovej intervencie v zriaďovateľskej pôsobnosti ÚzS SČK v Banskej Bystrici, boli v roku 2019 nasledovné:

Sociálno – charitatívne centrum Ivana Šedibu, Tulsá 38, 974 04 Banská Bystrica	
Útulok Prístav	302,31/na klienta na mesiac
Útulok Nádej - šanca	300,16/na klienta na mesiac
Nocľaháreň Večierka	
Nocľaháreň Večierka	146,05/na klienta na mesiac

Sociometria za ÚzS SČK Banská Bystrica rok 2019 v poskytovaných typoch zariadení krízovej intervencie v meste Banská Bystrica. V roku 2019 boli poskytované služby v nasledovnom rozsahu a klientom z popísanom trvalom bydlisku (vid' tabuľky):

Sociometria za rok 2019 v zariadení sociálnych služieb krízovej intervencie - nocľaháreň „Večierka“, Pod Urpínom 6, Banská Bystrica:

Sociometria -Večierka 2019														
	I. Q		II. Q		I.položok		III. Q		IV. Q		II.položok		SPOLU	
Muži	1072	54	827	40	1899	71	886	34	778	41	1664	56	3563	99
Ženy	653	21	512	12	1165	23	627	20	620	18	1247	27	2412	36
Do 18 rokov	0	0	0	0	0	0	0	0						
Od 18 do 62 rokov	1327	64	1187	43	2514	80	1377	48	1289	50	2666	72	5180	113
Nad 62 rokov	398	11	152	9	550	14	136	6	109	8	245	12	795	22
Noví		19		14		33		7		15		22		55
Odišli														
Bystričania	864	39	898	31	1762	50	1080	37	1030	36	2110	54	3872	73
Bystričania priemer	9,60		9,76		9,68		11,74		11,20		11,47		10,61	
VÚC BB	838	30	423	16	1261	35	419	16	227	15	691	22	1952	47
VÚC BB priemer	9,31		4,60		6,93		4,55		2,47		3,76		5,35	
Ostatní	23	6	18	5	41	9	14	3	96	8	110	10	151	18
Ostatní priemer	0,26		0,20		0,23		0,15		1,04		0,60		0,41	
Ohrevňa nocľahy	166	26	2	2	168	26	0	0	0	0	0	0	168	26
Ohrevňa priemer	1,84		0,02		0,9231								0,46	
Oprávnení	491	9	390	10	881	13	409	9	456	11	865	15	1746	21
Oprávnení priemer	5,46		4,24		4,84		4,45		4,96		4,70		4,78	
Nocľahy spolu	1725	75	1339	52	3064	94	1513	54	1398	58	2911	83	5975	135
Spolu priemer	19,17		14,55		16,84		16,45		15,20		15,82		16,37	

1367	58	počet dní poskytnutia soc. služby
15,19		
		počet klientov
		priemer počtu klientov v zariadení za uvedené obdobie

V roku 2019 realizovalo Mesto Banská Bystrica rekonštrukciu kanalizácie objektov na Pod Urpínom 6, Banská Bystrica s dôvodu dlhotrvajúcej chybovosti kanalizácie, čo si vyžadovalo časté odčerpávanie z poškodenej kanalizácie. ÚzS SČK v svojej pôsobnosti realizoval menšie opravy a výmeny materiálov, ako kotol na výhrev vody a kúrenia, dvere a pod.

V zariadeniach nachádzajúcich sa na Tulskej 38, Banská Bystrica a to v útulkoch „Prístav“ a „Nádej-Šanca“ sa taktiež realizovali v roku 2019 menšie opravy a vylepšenia z prostriedkov ÚzS SČK. Mesto Banská Bystrica v začiatku roka riešilo upchávajúce kanalizácie na verejnom priestranstve nachádzajúcom sa pod zariadeniami. Podľa kamerových skúšok bol identifikovaný a potvrdený pôvodca tejto disparity, ktorým je objekt Tulskej 38 – do budúca pri opakovaní havárií bude treba riešiť tento problém komplexnejšie. Táto vetva pripojenia objektu do kanalizačnej siete nepatrí pod STVaK Banská Bystrica.

V zariadení „Prístav“ sa v roku 2019 poskytovala sociálna služba nasledovne:

Sociometria - Pristav 2019				ÚTULOK											
	I. Q		II. Q		I. ½rok		III. Q		IV. Q		II. ½rok		SPOLU		
Muži	2438	30	2471	34	4909	37	2463	33	2441	31	4904	37	9813	47	
Ženy	1262	16	1302	18	2564	19	1365	19	1339	19	2673	22	5237	27	
Do 18 rokov	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
Od 18 do 62 rokov	3070	39	2995	42	6065	46	2958	39	2712	36	5670	43	11735	57	
Nad 62 rokov	630	7	778	10	1408	10	870	13	1037	14	1907	16	3315	17	
Noví		6		10		16		11		9		20		36	
Odišli		5		11		16		9		11		20		36	
Bystričania	2139	27	2149	30	4288	33	2219	33	2340	32	4559	38	8847	48	
Bystričania priemer	23,77		23,62		23,69		24,12		25,43		24,78		24,24		
VÚC BB	1381	17	1442	20	2823	21	1394	17	1299	15	2693	18	5516	23	
VÚC BB priemer	15,34		15,85		15,60		15,15		14,12		14,64		15,11		
Ostatní	180	2	182	2	362	2	184	2	141	3	325	3	687	3	
Ostatní priemer	2,00		2,00		2,00		2,00		1,53		1,77		1,88		
Oprávnení	2190	26	2166	29	4356	33	2051	26	1776	27	3827	28	8183	40	
Oprávnení priemer	24,33		23,80		24,07		22,29		19,30		20,80		22,42		
Nocľahy spolu	3700	46	3773	52	7473	56	3797	52	3780	50	7577	59	15050	74	
Spolu priemer	41,11		41,46		41,29		41,27		41,09		41,18		41,23		
	3700	46													
	41,11														

počet dní poskytnutia soc. služby
počet klientov
priemer počtu klientov v zariadení za uvedené obdobie

Sociometria za rok 2019 v zariadení sociálnych služieb krízovej intervencie - útulok „Nádej – Šanca“,
Tulská 38, Banská Bystrica:

	I. Q	II. Q	I. polrok	III. Q	IV. Q	II. polrok	SPOLU
Muži	900	793	1693	545	730	1275	2968
Ženy	858	898	1756	934	997	1931	3687
Do 18 rokov	-	-	-	-	-	-	-
Od 18 do 60 rokov	1069	1035	2104	980	1216	2196	4300
Nad 60 rokov	751	656	1407	489	459	948	2355
Noví	2	2	4	6	2	8	12
Odišli	2	5	7	4	-	4	11
Bystričania	1339	1265	2604	1005	1164	2169	4773
Bystričania priemer	14,87	13,91	14,39	10,92	12,65	11,78	13,07
VÚC BB	450	425	875	465	542	1007	1882
VÚC BB priemer	5	4,67	4,83	5,05	5,89	5,47	5,15
Ostatní	-	-	-	-	-	-	-
Ostatní priemer	-	-	-	-	-	-	-
Oprávnení	1789	1690	3479	1470	1706	3176	6655
Oprávnení priemer	19,87	18,57	19,22	15,97	18,54	17,26	18,23
Nocľahy spolu	1789	1690	3479	1470	1706	3176	6655
Spolu priemer	19,87	18,57	19,22	15,97	18,54	17,26	18,23

Vzhľadom na skutočnosť, že zariadenia boli vybudované koncom minulého storočia, začína sa na nich prejavovať „zub času“ a v dohľadnej dobe bude treba investovať finančné prostriedky do ich renovácie alebo aspoň vylepšenia podľa finančných možností poskytovateľa SS KI (ÚzS SČK BB) a vlastníka (Mesta BB).

5.3. NÍZKOPRAHOVA SOCIÁLNA SLUŽBA PRE DETI A RODINU

5.3.1. NÍZKOPRAHOVÁ SOCIÁLNA SLUŽBA PRE DETI A RODINU KOMPAS, Internátna 12, Banská Bystrica

1. Nízkoprahová sociálna služba pre deti a rodinu sa poskytuje fyzickej osobe v nepriaznivej sociálnej situácii podľa § 2 ods. 2 písm. b) zákona č. 448/2008 a jej rodine.
2. V rámci nízkoprahovej sociálnej služby pre deti a rodinu sa
 - a. poskytuje
 1. sociálne poradenstvo,
 2. sociálna rehabilitácia,
 3. preventívna aktivita,
 - b. zabezpečuje
 1. pomoc pri uplatňovaní práv a právom chránených záujmov,
 2. pomoc pri príprave na školské vyučovanie a sprevádzanie dieťaťa do a zo školy a školského zariadenia,
 3. záujmová činnosť.

Nízkoprahovú sociálnu službu pre deti a rodinu možno poskytovať ambulantnou sociálnou službou a terénnou formou sociálnej služby prostredníctvom terénneho programu.

Nízkoprahová sociálna služba pre deti a rodinu (ďalej len NKC KOM PaS), ktorá vznikla ako Nízkoprahové denné centrum pre deti a rodinu KC KOMPAS 1.7.2010, sa svojou činnosťou primárne zameriava na prípravu na vyučovanie, čo v praxi znamená vytvorenie vhodných podmienok na písanie domácich úloh a projektov pod dohľadom pracovníkov centra. Zároveň je jej úlohou poskytovať priestor na záujmovú činnosť a spolupodieľať sa na príprave voľnočasových aktivít. Dôležitou súčasťou činnosti NKC KOM PaS je sociálna práca, ktorá je orientovaná na poskytovanie základného sociálneho poradenstva, v oblasti osobných, rodinných, pracovných a sociálnych problémov.

Rok 2019 bol z pohľadu pôsobenia NKC KOM PaS v bytovom dome na Internátnej 12 v BB zaujímavý skutočnosťou, že na rozdiel od predošlých rokov došlo k obsadeniu všetkých voľných bytov, čo dávalo nádej na zastavenie, resp. zvrátenie postupného poklesu celkových počtov klientov využívajúcich služby zariadenia. Žiaľ je nutné konštatovať, že naše predpoklady sa nepotvrdili a naďalej dochádza k miernemu úbytku klientov využívajúcich služby NKC KOM PaS.

Otvorenou zostáva otázka spôsobu získavania nových klientov z prostredia rodín, ktoré sa prispôbovali do bytového domu.

Problémom je aj demografické, resp. vekové zloženie potenciálnych klientov. V kategórii detských klientov začína mať silné zastúpenie skupina vo veku nad 13 rokov, čo sú deti, ktoré na základe našich skúseností, postupne strácajú záujem o využívanie služieb NKC KOM PaS.

Pozitívom je zvyšovanie počtu dospelých klientov využívajúcich sociálne služby v porovnaní s predošlým obdobím.

Uvedené skutočnosti determinujú štatistické údaje uvedené v ďalšej časti správy.

Tabuľka - Celkový počet klientov NKC KOMPas za rok 2019 a priemerný počet klientov na jednom programe na deň

Rok	Celkový počet klientov zúčastnených na programoch		Priemerný počet klientov na jednom programe na deň
2019	3102		4,44
	deti	dospelí	
	2210	892	

Pozn. : Keďže klient sa môže zúčastniť viacerých programov počas dňa, je nutné chápať počty klientov ako frekvenciu návštev.

V roku 2019 prišlo k miernemu poklesu počtu detských klientov NKC KOM PaS a naopak k výraznejšiemu nárastu počtu dospelých klientov. Priemerný počet klientov na jednom programe je o málo nižší v porovnaní s rokom 2018.

Zoznam programov NKC KOM PaS za rok 2019 a ich charakteristika

- **Predškolaček** - program je určený pre deti vo veku od 3 do 6 rokov resp. deti, ktoré ešte nenavštevujú školu
- **Klub úloh** – program funguje na dennej báze a je určený na prípravu klientov na vyučovanie
- **Deti 6 – 13 rokov** – program je určený ako priestor na voľnočasové aktivity danej vekovej skupiny
- **Deti 13 – 18 rokov** – identický program určený pre väčšie deti, rozdelenie podľa veku bolo nutné, aby sa predišlo novej negatívnej interakcii medzi deťmi rozličných vekových skupín
- **Tvorivé dielne** – program zameraný na rozvoj zručností, fantázie, predstavivosti a jemnej motoriky u menších detí
- **Prevenčný program polície** – program zameraný na prevenciu sociálno-patologických javov uskutočňovaný preventistami Policajného zboru
- **Príprava pre uplatnenie sa na trhu práce** – program pre dospelých klientov, pomoc pri hľadaní voľných pracovných miest, pomoc pri písaní žiadostí, životopisov, komunikácia so zamestnávateľmi a pod.

Hodnotenie aktivít zameraných na výchovno-vzdelávaciu činnosť

- výchova a vzdelávanie je jednou so základných činností vykonávaných v NKC KOM PaS
- v praxi to znamená pravidelnú prípravu na vyučovanie, písanie domácich úloh a projektov
- účasť na programe Klub úloh - príprava na vyučovanie je rovnako ako na všetkých ostatných programoch dobrovoľná

- zabezpečiť prítomnosť klientov na tomto type programu môžeme len motiváciou a podporou zo strany pracovníkov
- systém odmien prestáva s pribúdajúcim vekom klientov fungovať
- pretrváva snaha pracovníkov NKC KOM PaS o spoluprácu a participáciu rodičov pri vzdelávaní ich detí
- pracovníci NKCKOM PaS v niektorých prípadoch slúžia ako „spojenie“ medzi školou a rodičmi
- takýmto spôsobom sa zabezpečuje komunikácia medzi ZŠ Moskovská a klientmi zariadenia, vzhľadom ku skutočnosti, že veľká časť detských klientov navštevuje práve spomenutú školu
- komunikácia sa týka hlavne predvolávaní rodičov, resp. detí do školy, predkladania potvrdení, kontroly dochádzky a pod,
- po dohode so školou a rodičom, si robíme kópie potvrdení o návšteve lekára a PN pre prípad, že dieťa alebo rodič neodovzdá potvrdenie škole
- vychádzali sme z predpokladu, že NKC KOM PaS je pre klientov „bližšie“ ako škola
- škola si následne môže overiť informácie v našom zariadení
- rovnako ako v predošlom období prebieha pravidelná kontrola zošitov, domácich úloh a žiackych knížiek
- u časti rodičov pretrváva situácia, kedy sa pri písaní domácich úloh a príprave na vyučovanie svojich detí spoliehajú na pracovníkov NKC KOM PaS a sami nevykazujú v tomto smere takmer žiadnu aktivitu, čo považujeme za negatívum
- je potrebné sa naďalej pokúšať o zapájanie rodičov do výchovno- vzdelávacieho procesu ich detí a pochopenie dôležitosti vzdelania
- počet klientov pripravujúcich sa na vyučovanie v r. 2019 bol 5
- v r. 2019 pokračujeme v poskytovaných služieb pre kategóriu klientov vo veku 13 – 18 rokov zameranú okrem výchovno-vzdelávacej činnosti aj na hľadanie práce, pomoc pri písaní životopisov, žiadostí do zamestnania a pod .
- zmena bola vynútená zväčšujúcim sa zastúpením klientov, ktorí ukončili povinnú školskú dochádzku a hľadajú uplatnenie na trhu práce
- 2 klienti zariadenia navštevovali strednú školu
- rovnako ako v predošlých rokoch poskytuje NKC KOMPas služby aj klientom vo vekovej skupine 3 – 6 rokov
- týmto klientom poskytujeme priestor v predpoludňajších hodinách
- odkazujúc na informácie z úvodu, sa počet predškolákov využívajúcich služby NKC KOM PaS napriek plnej obsadenosti bytov pohyboval na úrovni z predošlého roku tj. na čísle 3
- stále platí naša snaha aktívne podporovať zaraďovanie detí do predškolských zariadení
- zastávame názor, že predškolská výchova našich klientov zohráva dôležitú úlohu pri prechode na základnú školu
- napriek tejto skutočnosti registrujeme klientov, ktorých deti vo veku 3 – 6 rokov nenavštevujú ani predškolské zariadenie ani NKC
- v uplynulom roku prebieha spolupráca pracovníkov NKC KOM PaS s CPPPp v B.Bysrtrici
- bola orientovaná na riešenie vzdelávacích problémov so zameraním na možnú integráciu klienta

Aktivity zamerané na výchovno-vzdelávaciu činnosť v r. 2018 – 2019

	2018	2019
Počet klientov pripravujúcich sa na vyučovanie	6	5
Počet klientov navštevujúcich strednú školu	2	2
Počet predškolákov	3	3

Jednorazové voľnočasové aktivity v NKC KOM PaS

- okrem pravidelných programov zameraných na voľný čas organizujeme aj jednorazové akcie
- jednou s tradičných, ktorá je organizovaná od samého začiatku je MDD
- jej obľuba je založená hlavne na skutočnosti, že netýka školských povinností a je spojená s odmenami
- v r. 2019 sa tejto aktivity zúčastnilo 9 detí, ktorí sa spolupodieľali aj na jej organizovaní
- podobnou tradičnou akciou je Mikuláš, ktorý je spojený aj s vlastnoručnou vianočnou výzdobou priestorov NKC KOM PaS
- tejto akcie sa zúčastnilo 10 detí
- rovnako ako v predošlých rokoch, tak aj v r. 2019 deti vyzdobili priestory zariadenia vlastnoručne pripravenými Veľkonočnými ozdobami
- v priebehu roku organizujeme tematické súťaže, kde majú výber jednotlivých disciplín a ich organizáciu v rukách samotní klienti
- priemerný počet klientov sa v tomto prípade pohybuje na úrovni 8

Oblasť sociálnej práce v NKC KOMPas

- sociálny pracovník v NKC KOM PaS sa zaoberá pomocou a pomáhaním na profesionálnej úrovni
- odborne posudzuje životnú situáciu človeka/ľudí v kontexte ich sociálnych vzťahov
- svojou činnosťou napomáha zlepšovať sociálnu funkčnosť svojich klientov, prispieva k rozvoju ich potenciálov a tak minimalizuje sociálne riziká
- vychováva jednotlivcov k pocitu zodpovednosti za vlastnú sociálnu situáciu
- sprostredkováva kontakt s aktérmi v spoločenskom prostredí (Banskobystrický samosprávny kraj, Úrad práce sociálnych vecí a rodiny a pod.)
- na základe požiadaviek klientov, ich dosiahnutého vzdelania, nadobudnutej praxe, zručností a skúseností sociálny pracovník vyhľadáva vhodné pracovné ponuky

Sociálnu prácu v NKC KOM PaS môžeme rozdeliť do štyroch oblastí.

1. pomoc pri uplatňovaní práv a právom chránených záujmov

- najčastejšie sa objavovali požiadavky na písomné vyhotovenie žiadostí, resp. pomoc pri ich vyplňaní, ktoré sa týkali dávok, žiadostí o výmenu bytu alebo jeho pridelenie, exekučných konaní, poisťných udalostí, žiadostí o rozvod, výživného, vybavovania dokladov a písomností pre inštitúcie a úrady

- súčasťou tejto oblasti, ktorá bola aj najviac frekventovaná, boli aj žiadosti o pomoc pri umiestňovaní klientov do zariadení

2. pomoc pri uplatňovaní sa na trhu práce

- vyhľadávanie vhodných pracovných pozícií pre klientov NKC KOM PaS, poskytovanie informácií z pracovných portálov na týždennej báze, vypracovanie životopisov a žiadostí do zamestnania, poskytovanie kontaktov na zamestnávateľov a komunikácia s nimi, informácie o možnostiach rekvalifikácie

3. riešene výchovno-vzdelávacích problémov

- aktívne sme sa podieľali na kontrole dochádzky, spolupracovali pri riešení problémov so školami, s Úradom práce, rodičmi

4. riešenie osobných a rodinných problémov

- základom je komunikácia a rozhovor s klientom

- problémy sa najčastejšie týkajú partnerských konfliktov, konfliktov v rodine a problémov v rámci susedských vzťahov

Špecifickou úlohou pre pracovníkov NKC KOM PaS bola dlhodobá práca s klientkou po jej prechode zo zariadenia Kotva na Internátnu 12, pri snahe o budovanie jej samostatného života a navrátenia detí do výchovy matky, ktoré sú momentálne v opatere štátu.

V rámci svojej činnosti, spolupracuje NKC KOM PaS aj orgánmi činnými v trestnom konaní

Frekvencia poskytovaných soc. služieb v r. 2019

Frekvencia poskytovaných soc. služieb v r. 2019	
Pomoc pri uplatňovaní práv a právom chránených záujmov	46
Pomoc pri uplatňovaní sa na trhu práce	36
Riešene výchovno–vzdelávacích problémov	18
Riešenie osobných a rodinných problémov	22

5.3.2. NÍZKOPRAHOVÁ SOCIÁLNA SLUŽBA PRE DETI A RODINU KOTVIČKA, Mičinska cesta 19, Banská Bystrica

Nízkoprahové denné centrum pre deti a rodinu - Komunitné centrum KOTVIČKA, Mičinska cesta 19, BB

Nízkoprahové denné centrum pre deti a rodinu - Nízkoprahové komunitné centrum Kotvička (ďalej len NKC Kotvička) vytvára podmienky pre zmysluplné a aktívne trávenie voľného času, zvyšovanie sociálnych a životných zručností detí a mládeže pochádzajúcich zo sociálne znevýhodneného prostredia. Poskytuje im potrebnú pomoc pri vyrovnávaní sa s problémami, s ktorými sa denne stretávajú v procese integrácie do majoritnou spoločnosťou akceptovaného spôsobu života. Najväčší dôraz kladieme na každodennú prípravu do školy so zameraním na dosahovanie a udržiavanie výsledkov zodpovedajúcich individuálnym schopnostiam a možnostiam konkrétneho dieťaťa, so snahou postupne do tohto procesu v čo najvyššej možnej miere zapájať rodičov detí. Aktivity realizované v NKC Kotvička sú prezentované na facebookovej stránke - kde je možné nájsť fotky z rôznych akcií a aj iné dôležité informácie:

<https://www.facebook.com/kotvaBB?ref=bookmarks>

Pravidelná činnosť NKC Kotvička v roku 2019

Doučovanie detí a písanie úloh v „Herničke“

Písanie úloh a doučovanie detí počas školského roka je hlavnou aktivitou a prioritou NKC Kotvička. V roku 2019 fungovalo doučovanie a písanie úloh v priestoroch „herničky“ od pondelku do štvrtku v čase od 13:00-16:30 hod. Väčšina detí zo sociálne znevýhodneného prostredia potrebuje individuálny prístup v učení je doučovanie a písanie úloh s deťmi časovo veľmi náročné. Je potrebné, aby sa do prípravy detí do školy zapájali vo veľkej miere aj rodičia. Pokiaľ vidíme snahu zo strany rodiča, dieťa veľakrát v učení napreduje rýchlejšie. Pozitívne vnímame fakt, že rodičia javia záujem o výsledky svojich detí a trápia ich, keď v škole neprospeievajú. Je však dôležité, aby za vzdelávanie svojich detí prevzali rodičia väčšiu zodpovednosť, pretože sa v príprave do školy zvyknú spoliehať na sociálnych pracovníkov NKC Kotvička, dobrovoľníkov, či na samotné deti. Tie si potom píšu doma často domáce úlohy, buď samé alebo so starším súrodencom. Je dôležité kontrolovať, či si dieťa spravilo všetky domáce úlohy a tiež, či si ich spravilo správne. Komunikujeme s rodičmi o týchto nedostatkoch v príprave na vyučovanie. Učíme ich, aby pozerali deťom žiacke knižky a domáce úlohy každý deň. V prípade nejasností, aby prišli do kancelárie sociálnych pracovníkov a zistili si ako sa ich dieťaťu v škole darí, aké má známky, čo má na domácu úlohu. Všetko si môžu pozrieť na internetovom portály Edupage, ktorý im je sprístupnený. Rodičia sa chodia najčastejšie poradiť, keď nevedia ako sa s deťmi učiť a ako k nim pristupovať, aby sa učiť chceli. Veľa detí má problém s pozornosťou a to, čo im nejde, či nevedia, robiť nechcú. Snažíme sa posilňovať ich sebadôveru a sebahodnotenie, nakoľko v škole často zlyhávajú, a preto si vytvárajú odpor voči školským povinnostiam. Rodičov sa snažíme viesť k tomu, aby videli aj malé pokroky svojich detí a snažili sa ich odmeniť pochvalou za každý úspech. Dôležité je tiež prepájať rodičov a triednych učiteľov, aby si vytvorili vzťah založený na dôvere. Nakoľko práve tí im môžu najlepšie poradiť ako sa s dieťaťom správne učiť. Rodičov vedieme k tomu, aby spolupracovali aj s inými odborníkmi, pokiaľ je to v záujme dieťaťa (napr. špeciálny pedagóg, psychológ,

logopéd, pedopsychiater). Keď je to potrebné sprevádzame ich pri prvom stretnutí, pomáhame im komunikovať o problémoch, ktoré dieťa v procese učenia, či správania má. Riešime problémy vo vzdelávaní a výchove detí a snažíme sa, aby deti nestrácali motiváciu k učeniu. Je to náročný a dlhodobý proces, ktorí potrebuje úsilie všetkých účastníkov vzdelávacieho procesu. Vidíme v tom však zmysel, lebo deti sa často chcú hrať práve na školu, baví ich napodobňovať pani učiteľky. Po škole si utekajú písať domáce úlohy do Herničky. Aj keď nie vždy sa im darí, oni sa chcú v NKC Kotvička učiť, a to je dôležité. Písať si úlohy do NKC Kotvička chodilo počas roka 2019 15 detí. 10 detí chodilo pravidelne niekoľkokrát do týždňa, 6 detí nepravidelne väčšinou, keď potrebovali poradiť s domácou úlohou, 7 detí si nechodilo písať domáce úlohy do „herničky“ ale si ich robilo s rodičmi doma.

Prospech detí v 2. polroku školského roka 2018/2019

Počet detí, ktoré si prospech zlepšili	Počet detí, ktoré si prospech udržali	Počet detí, ktoré si prospech zhoršili	Počet detí, ktoré robili komisionálnu skúšku	Počet detí, ktoré musia opakovať ročník
4	3	6	0	4

Faktory, ktoré vplývali na to, že deti v škole nepospeli a museli opakovať ročník boli:

Deti navštevujúce 2. stupeň ZŠ (konkrétne išlo o chlapca 5. ročník ZŠ a dievča 9. ročník ZŠ)

- nezaujímam o učenie a doučovanie,
- veľa vymeškaných hodín (ospravedlnených),
- záškoláctvo, ktoré bolo riešené aj v priestupkovom konaní,
- túlanie sa po vonku s partiou a neplnenie si školských povinností.

Deti navštevujúce 1. stupeň ZŠ (konkrétne išlo o 2 deti navštevujúce 1. ročník):

- dieťa nedostalo odklad, z CPPPaP mu bol odporúčaný nultý ročník a v prípade neotvorenia tohto ročníka bolo odporúčané zaškolenie v bežnej škole, dieťa nároky základnej školy nezvládlo,
- dieťaťu po psychologickom vyšetrení v CPPPaP bola diagnostikovaná ľahká mentálna zaostalosť.

Prvý ročník je pre žiakov mimoriadne náročný, napriek tomu na porovnanie 5 prvákov doučujúcich sa v NKC Kotvička prešlo do druhého ročníka.

Dobrovoľnícky program SPOJIVKO

V rámci doučovania vznikol v septembri 2014 individuálny dobrovoľnícky program SPOJIVKO, ktorý funguje v NKC Kotvička aj naďalej. Realizuje sa v spolupráci s Centrom dobrovoľníctva v Banskej Bystrici (UMB Banská Bystrica). Podstatou programu je individuálne doučovanie detí. Dobrovoľník alebo dobrovoľníčka sa stretáva s dieťaťom raz týždenne počas školského roka v priestoroch NKC. Pomáha mu s prípravou do školy, s písaním domácich úloh a opakovaním prebraného učiva.

Cieľom dobrovoľníckeho programu je:

- zvýšiť počet vypracovaných domácich úloh a priprav do školy,
- zlepšenie študijných výsledkov detí,
- zlepšenie sociálnych zručností u detí a dobrovoľníkov/čok programu,
- získanie pozitívneho vzoru, prostredníctvom kamarátskeho vzťahu.

Deti sa naďalej na doučovanie so svojím dobrovoľníkom tešia. Tým, ktoré navštevujú 1. stupeň základnej školy sa páči, že po splnení si školských povinností sa môžu s dobrovoľníkom aj zahrať a že majú jeho plnú pozornosť. Deti, ktoré navštevujú 2. stupeň základnej školy, tie u ktorých vidíme nezaujímam o každodenné doučovanie sa v herničke, sa doučovania so svojím dobrovoľníkom zúčastňujú. Často aj preto, že popri učení sa majú možnosť porozprávať sa o

veciach, ktoré ich zaujímajú. Dobrovoľníci pre nich predstavujú pozitívny vzor, ktorý potrebujú. Povzbudzujú ich, motivujú k učeniu, učia ich zodpovednosti, aby boli dochvilní, plnili si školské povinnosti. Je to dôležité, pretože u detí v tomto veku sledujeme pokles motivácie k učeniu sa, ale pokiaľ majú niekoho, kto sa venuje len im, vie im učivo podať zaujímavu, niekoho s kým sa môžu o tom, čo sa učia porozprávať, tak si školské výsledky dokážu zlepšiť. Učenie z poznámok, z kníh im robí problémy, často nerozumejú obsahu a pojmom. S rodičmi sa neučia a často supľujú rodičov a robia úlohy aj s mladšími súrodencami. V druhom polroku školského roka 2018/2019 bolo do programu Spojivko zapojených 14 dobrovoľníčiek a 11 detí.

Herňička

Priestory, kde prebieha počas školského roka doučovanie školopovinných detí, sú využívané aj na socializačné aktivity detí. Herňička je využívaná v rámci programu Spojivko, kde dobrovoľníci po skončení učenia trávia čas hrami s deťmi, a taktiež je využívaná v piatok na tvorivé aktivity s deťmi, hry, či „pokec“ s deťmi aj dospelými. Deťom je sprístupnená aj počas letných prázdnin vo vymedzenom čase.

Škôlka

Škôlka je program určený pre deti od 3 do 5 rokov, ktoré bežnú materskú školu ešte nenavštevovali. Realizované aktivity v programe zdokonaľujú jemnú a hrubú motoriku detí, rozlišovanie farieb, počítanie. Deti sa učia pozdraviť, poďakovať, poprosiť o niečo. Program prebiehal v prvej polovici roka 2019 dvakrát do týždňa. V NKC Kotvička si uvedomujeme význam predprimárneho vzdelávania detí v materských školách (ďalej len MŠ), ktorých pravidelná dochádzka ovplyvňuje úspešnosť detí zo sociálne znevýhodneného prostredia v základných školách. „Škôlka“ nesupluje klasickú materskú školu, jej úlohou je uľahčiť vstup dieťaťa do nej a rozvíjať schopnosti detí pokým do MŠ nebudú prijaté. V druhom polroku 2019 bolo 5 detí prijatých do MŠ, celkovo v roku 2019 ju navštevovalo 6 detí. Niektoré z týchto detí navštevovali „škôlku“ na Kotve a prechod do MŠ bol pre ne bezproblémovjší. Podstatné je však, že sa podarilo začleniť do MŠ aj deti vo veku troch rokov. Je prospešné, ak dieťa do systému predprimárneho vzdelávania v MŠ nabehne, čo najskôr. V prípade, keď to nie je možné z kapacitných dôvodov, finančných dôvodov, či iných dôvodov, snažíme sa dieťa postupne zapájať do aktivít v NKC Kotvička. V druhom polroku 2019 sme začali na vízii predprimárneho vzdelávania na Kotve spolupracovať aj s pracovníčkami z Centra voľného času a pracovať na projekte vzdelávania, prostredníctvom ktorého by sme vedeli lepšie identifikovať, čo by malo 3-ročné, 4-ročné a 5-ročné dieťa ovládať a prispôbiť tomu realizované aktivity. V našich aktivitách sa chceme dopĺňať a systematicky viesť deti k osvojeniu si potrebných vedomostí, zručností a schopností.

Predškolské aktivity Centra voľného času

Predškolské aktivity Centra voľného času prebiehali v prvom polroku 2019 1x do týždňa v trvaní 90 minút boli zamerané na pohybové a výtvarné aktivity pre deti od 3 do 5 rokov. Od septembra 2019 aktivity prebiehali 2x do týždňa v trvaní 120 minút (60 minút deti od 4 do 5 rokov, 60 minút deti 3-ročné). Venovali sa rozvíjaniu jemnej motoriky prostredníctvom výtvarnej a tvorivej činnosti a rozvíjaniu hrubej motoriky cez pohyb a tanec. Dokopy bolo v roku 2019 do aktivít zapojených 11 detí.

Jednorázové aktivity v NKC Kotvička za rok 2019

Jarné upratovanie na Kotve

Počas jarného upratovania sa vyupratovali vnútorné priestory Kotvy a tiež vonkajší areál. Popri upratovaní sa stihol navariť aj guláš a opiecť špekačky.

Plávanie na plavárni Štiavničky

Deti sa dlho tešili na návštevu plavárne. Niektoré deti už plávať vedeli, iné sa s plávaním len zoznámili. Na tobogáne si užil srandu každý a kto sa ním spustiť bál, ten si oddýchol v relaxačnom bazéne.

Výroba karnevalových masiek a diskotéka

Deti si vyrobili pekné masky, a takto zamaskované si spolu na diskotéke aj zatancovali.

Turistika z obce Kráľiky do Banskej Bystrice

Aj tento rok sme zobrali školákov na turistiku. Po ceste sme sa zastavili pri jazere Mútne a opiekli špekačky. Na Suchom vrchu sa deti vyskákali na trampolíne a vyhojdali na hojdačkách. Na konci našej cesty sme sa zastavili na kofolu a doplnili chýbajúce tekutiny a všetci sa spokojne unavení vrátili domov.

Zbieranie hríbov v Môlči

S tínedžermi sme sa vybrali hľadať huby a aj ich našli, a to za plný košík. Boli sme prekvapení aké majú pozorné oči a že vedeli, ktoré sú jedlé a ktoré nie.

Tanečná detská párty

Školský rok sme sa rozhodli ukončiť tanečnou oslavou. Deťom sa diskotéky páčia, vždy sa tešia na občerstvenie, hudbu a zábavu.

Rekonštrukcia detského ihriska

Svojpomocne sme obnovili detské ihrisko za objektom Kotva II. Vymaľovali sa detské preliezky, vybudovalo sa detské pieskovisko, zavesila hojdačka. Z paliet sa vytvorilo príjemné posedenie pre rodičov, aby boli bližšie pri svojich deťoch a mohli sa navzájom porozprávať.

Športové súťaže

Keďže leto je ako stvorené na športovanie aj na Kotve sa celé leto športovalo. Deti bicyklovali, korčuľovali, skákali cez švihadlo, hrali badminton, futbal či iné loptové hry. Tie deti, ktoré doma nemali športové potreby si mohli z NKC Kotvička požičať. Nakoľko sa deťom športovanie páči bola pre nich pripravená súťaž v obľúbených disciplínach ako skok do diaľky, skákanie cez švihadlo. Aby sa naučili spolupracovať medzi sebou, tak súťažili aj v skupinách, spoločne bežali a tiež hľadali skrytý poklad. Na konci bolo vyhodnotenie a víťazom sa rozдали zaujímavé športové ceny. Medailu a sladkú pozornosť dostalo každé zúčastnené dieťa.

Kotva má talent

Tento rok sme sa rozhodli zopakovať súťaž Kotva má talent. Deti celý týždeň nacvičovali spev a tanec a potom porote a divákovi ukázali, čo v nich je. Každé jedno si vyslúžilo obrovský potlesk a tí najsnazivejší dostali za odmenu lístky pre svoju rodinu do kina.

Návšteva kina s rodinou

Deti, ktoré skončili v súťaži Kotva má talent na prvých troch miestach boli v kine so svojou rodinou.

Návšteva kina školáci s rodičmi

Každý školák mal možnosť ísť s jedným z rodičov do kina. Tak si mohli spoločne pozrieť rozprávku a užiť si spolu strávený čas.

Mikuláš na Kotve

Aj tento rok sa našli dobré deti a prišiel na Kotvu Mikuláš so svojimi pomocníkmi. Deti si prichystali básničky a za odmenu dostali balíčky.

Vianoce na Kotve

Tieto Vianoce boli na Kotve štedré vďaka ľuďom, ktorí sa rozhodli ich deťom spríjemniť. Vďaka zamestnancom z Agentúry životného prostredia každé dieťa na Kotve dostalo balíček, v ktorých školáci dostali hlavne školské potreby a deti v predškolskom veku farbičky, omaľovánky, či hračky. Vianoce na Kotve deťom spríjemnili aj knižky, ktoré dostali v rámci projektu Daruj knihu, ktorý realizovala Komunitná nadácia Zdravé mesto.

6. TERÉNNÁ SOCIÁLNA SLUŽBA KRÍZOVEJ INTERVENCIE

Mesto Banská Bystrica dlhodobo rieši problematiku lokalít s prevahou marginalizovaných rómskych komunít (ďalej len MRK), v roku 2018 bola vytvorená pozícia sociálneho pracovníka Terénnej sociálnej služby krízovej intervencie, ktorá bola následne registrovaná ako sociálna služba v zmysle Zákona č. 448/2008 Z.z. o sociálnych službách. Terénna sociálna služba krízovej intervencie, registrovaná v decembri 2018, začala svoju činnosť dňa 07. januára 2019, nadväzujúc na činnosť realizovanú v roku 2018, kedy prebiehalo prvé mapovanie lokalít na území mesta Banská Bystrica s prevahou MRK. Jednalo sa o šesť lokalít, Podlavice, Riečanvoda, Na Skalici, Na Hrbe, Cementárska a Malachovská cesta.

Terénna sociálna služba krízovej intervencie svoju činnosť zameriava na všetkých obyvateľov mesta potrebujuúcich túto formu sociálnej služby. Sociálny pracovník poskytuje základné poradenstvo priamo v prirodzenom prostredí klientov, v prípade potreby sprevádzanie klientov a pomoc pri vybavovaní úradných a iných záležitostí, ktoré si nevedia vybaviť sami.

V prípade potreby mali obyvatelia mesta počas roku 2019 možnosť stretnúť sa so sociálnym pracovníkom v jeho kancelárii na adrese Robotnícka 12, Banská Bystrica v budove KOMUCE.

Činnosť terénnej sociálnej služby krízovej intervencie bola do konca júna 2019 personálne zabezpečená jedným sociálnym pracovníkom zamestnaným na plný úväzok a jedným asistentom sociálneho pracovníka zamestnaným na polovičný úväzok pre uvedenú sociálnu službu a na polovičný úväzok pre iný druh sociálnej služby poskytovanej mestom Banská Bystrica.

Nakoľko bola pracovníkovi zastrešujúcemu pozíciu asistenta sociálneho pracovníka ukončená pracovná zmluva, bola následne činnosť Terénnej sociálnej služby krízovej intervencie realizovaná v spolupráci so zamestnancami Oddelenia sociálnej a krízovej intervencie MsÚ Banská Bystrica. V druhej časti roka bola činnosť zameraná najmä na administratívne činnosti. Návštevy lokalít s prevahou MRK sa realizovali na základe potrieb ich obyvateľov ako aj požiadaviek spolupracujúcich inštitúcií.

Najčastejšie sa opakujúcim problémom v rodinách žijúcich v lokalitách s prevahou MRK, bola najmä nedostatočná spolupráca rodiča so školou a častá neprítomnosť detí na vyučovacom procese z dôvodu opakujúcich sa ochorení.

Cieľom Terénnej služby krízovej intervencie je zabrániť sociálnemu vylúčeniu jedincov, ktorí sú ním najviac ohrození. Snaha je preto zameraná na pomoc rodinám a jednotlivcom žijúcim v lokalitách s prevahou MRK riešiť ich prípadne problémy tak, aby nedošlo k vylúčeniu z komunity.

Pre fungujúcu Terénnu sociálnu službu krízovej intervencie je veľmi dôležitá spolupráca s rôznymi inštitúciami, ktorými sú najmä základné školy, materské školy, inštitúcie štátnej správy, samosprávy ale aj mimovládne organizácie, ktorých činnosť je zameraná na prácu s rómskymi komunitami.

Sociálny pracovník Terénnej sociálnej služby krízovej intervencie spolupracoval v roku 2019 najčastejšie so sociálnym pracovníkom Základnej školy Tr. SNP 20, Banská Bystrica. Spolupráca bola nadviazaná v roku 2018. Na základe dožiadania zo strany školy boli navštevované rodiny, v ktorých dochádzalo k častému vymeškávaniu školského vyučovania bez toho, aby si rodič splnil svoju zákonnú povinnosť a informoval triedneho učiteľa o dôvode neprítomnosti svojho dieťaťa na vyučovacom procese.

Ďalším subjektom, s ktorým v roku 2019 spolupracovali pracovníci Terénnej sociálnej služby krízovej intervencie bol Odbor školstva Mesta Banská Bystrica. Na základe požiadavky zo strany uvedeného odboru boli opakovane navštevované rodiny, kde sa rodičia nedostavili na zápis na povinnú školskú dochádzku, prípadne v septembri deti nenastúpili do prvého ročníka základnej školy bez predchádzajúceho uvedenia dôvodu zo strany zákonného zástupcu dieťaťa.

V roku 2019 pokračovala taktiež spolupráca s Materskou školou Tulsá 25, Banská Bystrica, kde sme v spolupráci s riaditeľkou materskej školy a matkou dieťaťa riešili vzniknuté problémy vyplývajúce z prostredia, v ktorom rodina žije.

V druhej polovici roka 2019 bola nadviazaná spolupráca s terénnymi sociálnymi pracovníčkami, ktoré sú súčasťou Centra pre deti a rodinu Svetluška v Banskej Bystrici. Svoju činnosť vykonávajú na základe doporučení zo strany ÚPSVR v Banskej Bystrici. Pre zjednodušenie komunikácie s obyvateľmi lokalít s prevahou MRK, sa uskutočnili návštevy s týchto rodinách za účasti terénnych sociálnych pracovníčok z Centra pre deti a rodinu Svetluška a sociálneho pracovníka Terénnej sociálnej služby krízovej intervencie Mesta Banská Bystrica. V nasledujúcej tabuľke 1 uvádzame počet intervencií vyplývajúcich zo spolupráce s jednotlivými subjektmi.

Spolupráca TSS KI 2019

Spolupráca	Počet intervencií
Oddelenie školstva MsU BB	7
ZŠ Tr. SNP 20, BB	12
MŠ Tulsá, BB	5
TSP CDR Svetluška	3

Zdroj: TSS KI, 2020.

V roku 2019 sme pokračovali aj v spolupráci so spoločnosťou ZaRES, a to najmä dodávaním palivového dreva do uvedených lokalít v období výrubu, ktorý sa realizuje v mesiacoch október až marec. Drevo bolo distribuované vždy do inej lokality tak. Distribúcia bola vykonaná do štyroch lokalít, Cementárenská, Na Hrbe, Podlavice a Riečanvoda, kde drevo pre posledné dve lokality bolo vždy zložené v lokalite s vyšším počtom obyvateľov, v Podlaviciach. Z lokality Malachovská cesta požiadavka na palivové drevo nebola, rovnako tak ani z lokality Na Skalici. V nasledujúcej tabuľke 2 uvádzame prehľad počtu rozvozov a množstva palivového dreva pre uvedené lokality za rok 2019.

Množstvo a počet rozvozov palivového dreva podľa lokalít

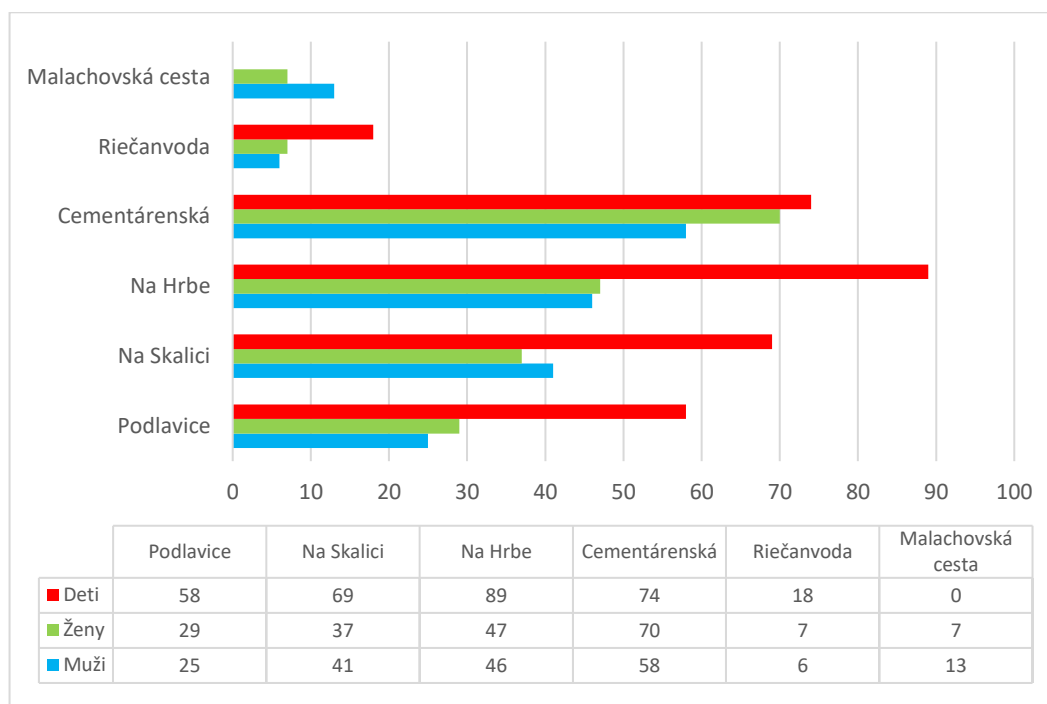
	Podlavice Riečanova	+ Na Hrbe	Cementárenská	Spolu
m ³ dreva	27,7	20,26	16	63,96
Počet rozvozov	8	11	6	25

Zdroj: TSS KI, 2020 podľa údajov dodaných spoločnosťou ZARES.

Ďalším veľmi dôležitým subjektom pre fungujúcu Terénnu sociálnu službu krízovej intervencie je Úrad práce sociálnych vecí a rodiny. Spolupráca sa uvedenou štátnou inštitúciou bola v roku 2019 intenzívnejšia, najmä smerom k posunu informácií o jednotlivých klientoch medzi oboma subjektmi navzájom. Pokiaľ ide o tretí sektor, najsilnejším partnerom v oblasti krízovej intervencie je Slovenský červený kríž, a to najmä smerom k riešeniu problematiky bezdomovectva.

Na území mesta Banská Bystrica sa nachádza spolu šesť lokalít s prevahou MRK, Cementárenská, Na Hrbe, Na Skalici, Podlavice, Riečanova, Malachovská cesta. V uvedených lokalitách bolo mapovaním napočítaných spolu 657 obyvateľov, tento počet predstavuje oproti roku 2018 nárast o cca 157 obyvateľov. Nárast počtu bol spôsobený tým, že sa podarilo nadviazať kontakt aj rodinami a jednotlivcami, s ktorými sa nepodarilo komunikovať v roku 2018. Zároveň je dôležité uviesť, že počas roku 2018, kedy sa s návštevami uvedených lokalít začalo, sa pracovníkom Terénnej sociálnej služby krízovej intervencie podarilo vybudovať si vzťah s obyvateľmi založený na vzájomnom rešpekte a akceptácii. K dobrej pozícii pracovníkov Terénnej sociálnej služby krízovej intervencie voči obyvateľom daných lokalít prispeli najmä opakované návštevy v prirodzenom prostredí klientov a prístupe založenom na snahe o vzájomné porozumenie a akceptáciu istých špecifik, ako aj priblíženie sa a lepšie spoznanie rómskej komunity. V nasledujúcom grafe uvádzame rozloženie mužov žien a detí do 18 rokov v rámci jednotlivých lokalít s prevahou MRK na území mesta Banská Bystrica.

Rozdelenie obyvateľov lokalít s prevahou MRK

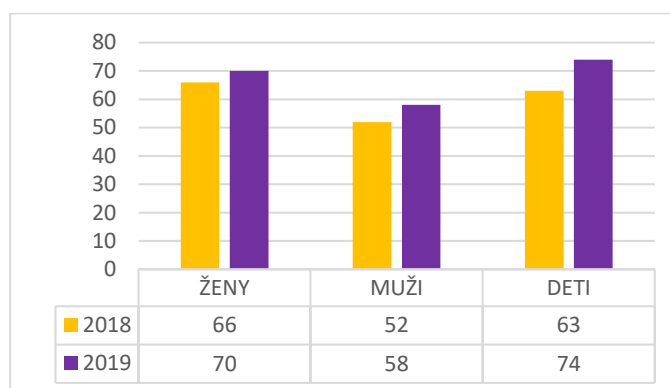

Zdroj: TSS KI, 2020.

Nadväzujúc na rok 2018 pokračovalo mapovanie obyvateľov žijúcich v lokalite Cementárenská. Rozdelenie obyvateľov na ženy, muži a deti do 18 rokov uvádzame v nasledujúcom grafe. Uvádzame počty za rok 2018 v porovnaní s rokom 2019, kde vidíme nárast o 31 obyvateľov.

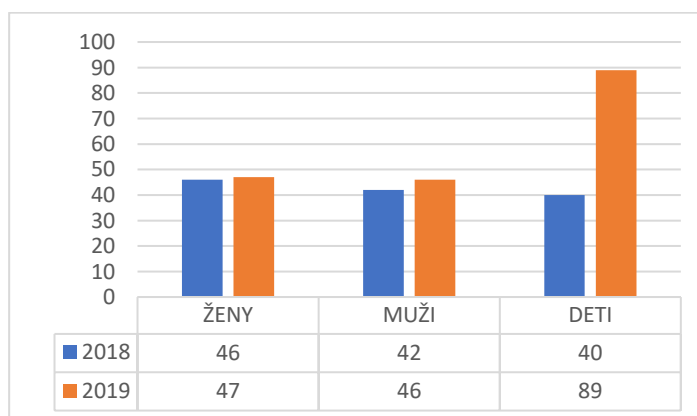
Lokalita Cementárenská - obyvatelia

Zdroj: TSS KI, 2020.

V nasledujúcom grafe uvádzame počet obyvateľov lokality Na Hrbe, rozdelených do kategórií ženy, muži a deti do 18. Uvedené sú zistené počty za rok 2018 v porovnaní s rokom 2019. Z grafu ju zrejme, že sa zvýšil najmä počet detí do 18 rokov, rozdiel je až 49 detí. Dôvodom však nie je populačná explózia počas jedného roka. Obyvatelia v predchádzajúcom období neuviedli všetky deti do 18 rokov, ktoré s nimi žili v domácnosti, dôvodom boli obavy a nedôvera ku sociálnym pracovníkom Terénnej sociálnej služby krízovej intervencie. Mnoho rodičov malo rovnako ako v iných lokalitách obavy o svoje deti, báli sa vyňatia detí z rodinného prostredia, aj keď bezdôvodne.

Lokalita Na Hrbe - obyvatelia

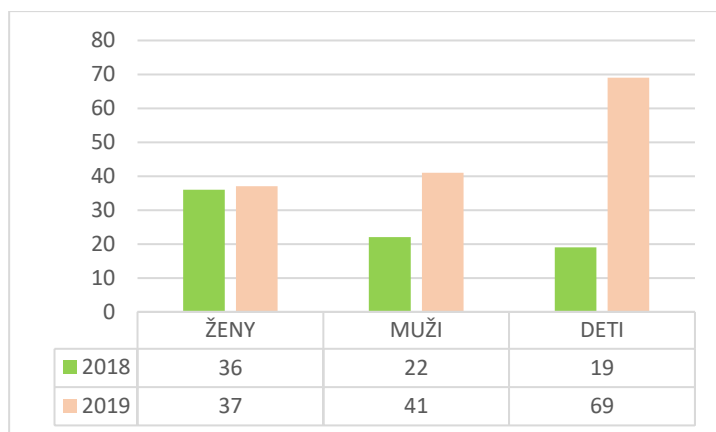
Zdroj: TSS KI, 2020.

V nasledujúcom grafe uvádzame počty žien, mužov a detí v lokalite Na Skalici v porovnaní rokov 2018 a 2019. Z grafu je zrejme, že najzreteľnejšie sa zvýšil počet detí (o 50) ale aj počet mužov

(o 19). Kým v roku 2018 so sociálnymi pracovníkmi z väčšej časti komunikovali ženy, v roku 2019 boli ochotní rozprávať sa aj muži. Dôvodom môže byť väčšie dôvera k sociálnym pracovníkom vyplývajúca z opakovaných návštev danej lokality.

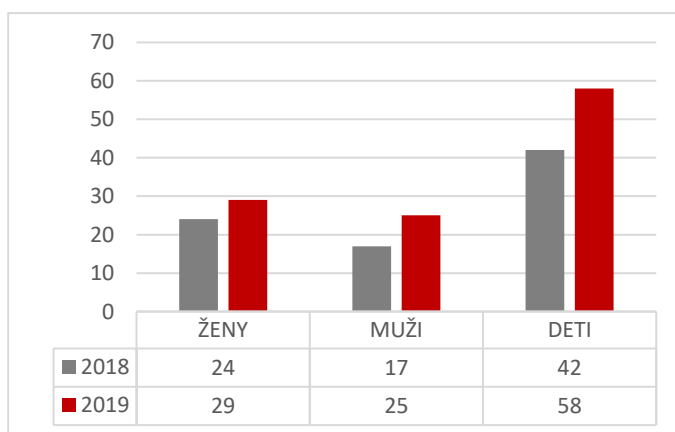
Lokalita Na Skalici - obyvatelia

Zdroj: TSS KI, 2020.

Lokalita Podlavice sa nachádza priamo v mestskej časti Podlavice pri hlavnej ceste po pravej strane v smere do Tajova, rozloha osady je cca 3027m². V lokalite Podlavice sa v roku 2019 nadviazalo na rok 2018, kedy Terénna sociálna služba krízovej intervencie pokračovala v mapovaní lokality, nárast počtu obyvateľov bol o 29 ľudí. V nasledujúcom grafe uvádzame počty mužov, žien a detí vo veku do 18 rokov v porovnaní rokov 2018 a 2019.

Lokalita Podlavice - obyvatelia

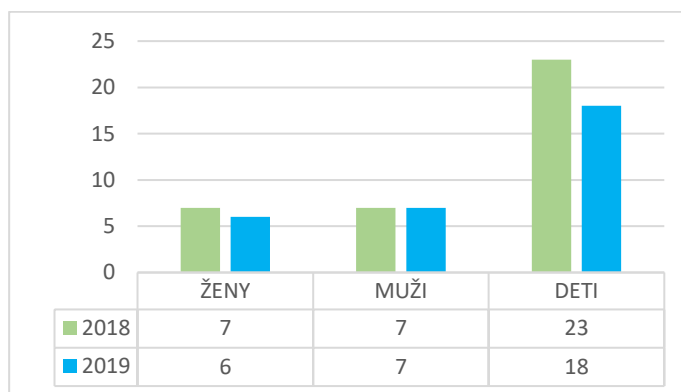
Zdroj: TSS KI, 2020.

Lokalita Riečanvoda sa nachádza za miestnou časťou Podlavice v smere na Riečku po pravej strane niekoľko metrov pred odbočkou do Riečky, rozloha osady je cca 2447m². Uvedená lokalita je jediná na území mesta Banská Bystrica, ktorej obyvatelia nemajú prístup k pitnej vode, nie je tu

zavedená elektrina, ani plyn. Pitnú vodu si obyvatelia kupujú balenú a čo sa týka prania a umývania sa využívajú vodu z blízkeho potoka. V porovnaní rokov 2018 a 2019 klesol počet obyvateľov žijúcich v tejto oblasti o 4. Tento pokles spôsobilo vyňatie štyroch detí z rodinného prostredia a ich následného umiestnenia do centra pre deti a rodinu. Všetky štyri deti pochádzajú z jednej rodiny.

Lokalita Riečanvoda - obyvatelia

Zdroj: TSS KI, 2020.

Lokalita Malachovská cesta sa nachádza v smere z Poľnej ulice do Malachova po ľavej strane pod cestou. Žije tu cca 20 obyvateľov, ktorí žijú v rodinných domoch s prideleným súpisným a orientačným číslom. Počet obyvateľov klesol medziročne o 4 obyvateľov, čo predstavuje jedna rodina, ktorej bol pridelený mestský nájomný byt.

7. PRÁCA S MARGINALIZOVANOU KOMUNITOU

Občianske združenie ANTIRA v spolupráci s Mestom Banská Bystrica v lokalite Internátna 12, Banská Bystrica, začalo od roku 2016 vykonávať aktivity, cielene smerujúce k postupnému zmierňovaniu dopadov zlej sociálno-ekonomickej situácie a potlačaniu prejavov non-konformného správania sa členov miestnej komunity. (*Pozn.: Sociálna konformita a nonkonformita = soc. konformné správanie: správanie v zhode, v súlade s platnými sociálnymi normami; soc. nonkonformné správanie - je také správanie, ktoré nedodržiava druhy noriem so slabšími sankciami, t. j. najmä obyčaje, mravy a pod.*)

Na základe dotácie, poskytnutej Mestom Banská Bystrica v priestoroch nájomného domu svojpomocne zriadili kanceláriu sociálno-právnej pomoci a poradenstva a priestor, v ktorom deťom a mládeži umožňujeme v popoludňajších hodinách a cez víkend zmysluplne tráviť voľný čas.

Kancelária sociálno-právnej pomoci sa stala kontaktným miestom, v ktorom sa riešia nielen problémy jednotlivcov, rodín a celej komunity ale postupne sa stáva aj akýmsi komunikačným centrom, v ktorom dochádza k bezprostrednej výmene názorov komunity bez ohraničenia tém.

Korelácia našich aktivít s **Komunitným plánom** Mesta Banská Bystrica:

Cieľ č.3 – **Osoby v obtiažnych životných situáciách**, Priorita 3.1, Opatrenie 3.1.1 :

Aktivita 3.1.1.1 – *Zabezpečovanie sociálnej služby na podporu samostatnosti a nezávislosti s podporou komunitných služieb*

Cieľ č.1 – **Osoby v obtiažných životných situáciách** , Priorita 1.1, Opatrenie 1.1.1 :

Aktivita 1.1.1.1 – Zriadenie občianskej poriadkovej hliadky v lokalitách so zvýšenou koncentráciou MRK. - V rámci aktivít, ktoré vykonávame a chceli by sme do budúcnosti vykonávať ako poverená osoba sa dá povedať, že z veľkej časti naplníme aj tento cieľ.

Cieľ č.1 – **Osoby aktívne v komunitách**, Priorita 1.2, Opatrenie 1.2.1 – *Skvalitnenie a rozšírenie podmienok pre komunitnú prácu:*

Aktivita 1.2.1.1 - Rozšírenie siete nízkoprahových denných centier pre rodiny s deťmi v kombinácii s komunitnými centrami. - Naše aktivity sú prirodzeným doplnením tejto aktivity hlavne v čase podvečer a cez víkendy a sviatky.

Na základe vykonanej analýzy prostredia skonštatovalo OZ ANTIRA, že je potrebné zamerať úsilie prednostne na riešenie nasledovných problémov

(citujeme zo správy o činnosti OZ – neupravovaný text):

1. OBLASŤ POTREBNEJ INTERVENCIE

Slušných ľudí, ktorí už takmer rezignovali a prijali súčasný stav ako nemenný, je potrebné ich prebudiť z apatie. Viest' s nimi dialóg a aktívne ich zapojiť do diania v dome. Účine postihovať a vyvodzovať zodpovednosť voči konkrétnym jednotlivcom v prípadoch ich agresívneho správania, poškodzovania majetku , znečisťovania priestorov nájomného domu a jeho okolia a v iných prípadoch hrubého porušovania domového poriadku .

Jedným z nástrojov na dosiahnutie tohto cieľa je „Domový poriadok“, ktorý vypracovalo OZ ANTIRA v r. 2016 a vlastník obytného domu (MBB a.s.) ho prijal a uviedol do praxe. OZ sa tak stalo poverenou osobou, ktorá má dohliadať nad dodržiavaním prijatého „Domového poriadku“.

V spolupráci s vlastníkom nájomného domu a Oddelením sociálnej a krízovej intervencie MsÚ Banská Bystrica boli po prijatí domového poriadku v priestoroch kancelárie občianskeho združenia následne vykonané pohovory so všetkými nájomcami = zástupcami jednotlivých rodín. Bol im podrobne vysvetlený dôvod a účel prijatia novej úpravy a tiež zmeny a čiastkové ciele, ktoré bude potrebné v obytnom dome v blízkej dobe dosiahnuť za ich osobnej spolupráce. Jednou z úloh OZ ANTIRA v tomto procese je a bude zabezpečenie a dôslednej kontroly dodržiavania ustanovení domového poriadku, tak aby sa predchádzalo prejavom non-komfortného správania nájomcov, členov ich domácností a návštevníkov obytného domu . Združenie sa zároveň voči vlastníkovi domu MBB a.s. zmluvne zaviazalo v prípade zistenia opakovaného hrubého porušenia povinností plniť oznamovaciu povinnosť, s návrhom na konkrétne riešenie a prípadné vyvodenie právnych a iných následkov.

Cieľom je jednak zmena myslenia a správania členov komunity a jej postupné ozdravenie a zároveň aj zviditeľnenie tejto zmeny smerom navonok – menej agresívneho správania, menej zásahov polície, žiadne skládky komunálneho odpadu, zvýšená čistota a zvýšený pocit bezpečia.

K tomu bude potrebné naďalej :

- *vyvíjať aktivity smerujúce k prevencii vzniku konfliktov v rámci danej komunity a tiež konfliktov členov komunity s obyvateľmi mimo nájomného domu*
- *v priestoroch nájomného domu a v jeho okolí dohliadať na dodržiavanie všeobecne záväzných právnych predpisov, všeobecne záväzných nariadení mesta Banská Bystrica, verejného poriadku a domového poriadku nájomného domu*

- monitorovať a v prípade potreby poskytovať potrebné informácie príslušníkom PZ SR a Mestskej polícii Banská Bystrica
- - poskytovať základné právne informácie občanom v oblasti ochrany verejného poriadku , ochrany životného prostredia a iných oblastí ktoré komunita identifikuje a potrebuje. V rozsahu a v rámci kompetencie OZ.
- predchádzať vzniku škôd, monitorovať a zabezpečovať ochranu majetku , života a zdravia osôb, životného prostredia a pod.
- upozorňovať občanov na nesprávny spôsob nakladania s komunálnym odpadom a prijímať opatrenia na zabránenie protiprávneho konania , monitorovať a hlásiť prípady nelegálnych skládok komunálneho a stavebného odpadu
- kontrolovať dodržiavanie protipožiarnych predpisov v danej lokalite
- poskytovať základné informácie v oblasti prevencie a ochrany životného prostredia
- monitorovať pohyb maloletých detí v danej lokalite a obci v neskorých večerných hodinách (po 22.00 hod.) v neprítomnosti zákonných zástupcov
- pomáhať škole a orgánom obce zisťovať príčiny neúčasti maloletých školopovinných detí na školskom vyučovaní, v prípade choroby dieťaťa upozorňovať ich rodičov na nedodržiavanie liečebného režimu , a nahlasovať takéto prípady kompetentným orgánom
- poskytovať základné informácie v oblasti prevencie ochrany zdravia a hygieny

2. OBLASŤ POTREBNEJ INTERVENCIE

Ludia z prostredia komunit, podobných tej na Internátnej 12, Banská Bystrica sú medzi prvými, ktorých zamestnávateľia prepustia z práce a sú poslednými, ktorých opätovne legálne zamestnajú. Mnohí zamestnávateľia akoby vedome zneužívali existujúci stav na trhu práce a členov komunity v mnohých prípadoch zamestnávajú len krátkodobými pracovný pomer, tzv. "pracami na čierno" resp. menej platenými prácami s výplatom navyše „na ruku“.

Tento stav je síce nevyhovujúci, avšak členovia komunity ho väčšinou nútene akceptujú , nakoľko nemajú na výber. A môžeme konštatovať, že im to veľa krát vyhovuje v prípadoch ak majú exekučné konania.

Na ich život to má vážne dopady. Neumožňuje členom komunity plánovať si budúcnosť. Bez pravidelného legálneho príjmu neprichádza do úvahy úver, nie je možné riešiť bývanie v inom prostredí a zaradenie sa do normálneho života.

Narastajú dlhy, ľudia sa dostávajú do kolotoča exekúcií. Bez pomoci nedokážu tento stav zmeniť .

Nadalej preto chceme členom komunity poskytovať:

- sociálne poradenstvo,
- pomoc pri uplatňovaní práv a právom chránených záujmov ,
- sociálnu rehabilitáciu
- pomoc pri sprostredkovaní zamestnania .

3. OBLASŤ POTREBNEJ INTERVENCIE

Venovať zvýšenú pozornosť práci s deťmi a mládežou miestnej komunity a aj touto formou dlhodobo poskytovať pomoc sociálne odkázaným rodičom a ich deťom pri vytváraní a formovaní spoločensky

želaných a akceptovaných vlastností; súčasne tým preventívne pôsobiť proti prejavom non-komformného správania.

Chudoba, sociálna odkázanosť a špecifický charakter komunity sú faktory, ktoré výrazným spôsobom negatívne vplyvajú na vývoj a rozvoj osobnosti týchto detí.

Deti sú tiež vplyvom výchovy a prostredia neprimerane ostražité a nedôverčivé, predovšetkým voči snahám a podnetom, pochádzajúcim z vonkajšieho, majoritného prostredia. V živote nemali toľko možností odpozorovania prirodzeného správania sa v iných prostrediach ako je plaváreň, divadlo, iné verejné priestory, lebo ich tam rodičia nevzali – nemali na to financie. A preto sa z dôvodu vnútorného nepokoja v takomto prostredí veľakrát správajú neadekvátne – majú pocit, že ich každý pozoruje a začnú sa správať tak aby dali najavo, že sa neboja a pritom je to väčšinou obranný mechanizmus – a nie provokácia okolia.

Ako alarmujúci fakt hodnotíme to, že v komunite, a to aj medzi deťmi, rezonujú názory, ktoré možno bez zveličovania označiť ako rasistické: „Nič „biele“ - nie je dobré!“

Deti akoby svojim správaním kopírovali naučený stereotyp - predsudky, nedôvera a paušálne odsudzovanie príslušníkov majority.

Z osobných skúseností, skúseností rodinných príslušníkov a priateľov si vytvárajú vlastný model fungovania medziludských vzťahov, ktorý presne rozlišuje pojmy „my“ a „tí druhí“.

To, kto je v tomto modeli ten zlý, nie je potrebné rozvádzať.

Pracovne tieto prejavy označujeme pojmom "falošná rómska hrdosť".

Tento stav pokladáme za neprípustný a neprijateľný. Je potrebné vyvinúť všetko možné úsilie, aby v tomto smere nastala zmena. Je potrebné naučiť tieto deti hrdosti, ale hrdosti objektívne zdôvodniteľnej a založenej na skutočných hodnotách! Naučiť ich, že „falošná rómska hrdosť“ poškodzuje v prvom rade ich samých. Je úplne prirodzené, že tieto zmeny môže vykonávať len osoba rozlišujúca tieto disparity, ktorá pochádza z rodu Rómov – to preto aby bola komunitou akceptovaná.

Voľnočasovými aktivitami s deťmi a mládežou sme si preto vytýčili dlhodobý cieľ - naučiť deti z komunity chápať a rešpektovať inakosť; vlastnú a aj tú „inú majoritnú“. Je potrebné s týmito mladými ľuďmi diskutovať a vysvetľovať im realitu. Nachádzať to, čo máme spoločné a nezameriavať sa príliš na to, čo nás rozdeľuje. Naučiť ich premýšľať. Triezvo, logicky a bez zbytočných emócií.

Je potrebné, aby deti trávili voľný čas aj v majoritnom prostredí, a to nielen v škole. Voľnočasovými aktivitami preto chceme vedome vytvárať situácie, v ktorých budú nútené naučiť sa v tomto, pre ne zatiaľ cudzom prostredí, správať sa a rozumieť mu. Tak, aby im pobyt v majoritnom prostredí nespôsobil stres a aby ho postupne začali vnímať ako úplnú samozrejmosť.

Z rozhovorov s deťmi sme zistili, že značná časť z nich sú žiakmi špeciálnej školy. Naše skúsenosti a poznatky, vyplývajúce z pravidelného kontaktu s nimi, nás však vedú k záverom, že do takéhoto typu školy mnohé deti nepatria.

Jednou z našich prioritných úloh preto bude oboznámiť sa v spolupráci s rodičmi s dôvodmi existujúceho stavu; prečo a ako došlo k zaradeniu detí do tohto typu školy a či v súčasnosti naďalej pretrvávajú dôvody na to, aby boli naďalej zaradené do takéhoto systému vzdelávania.

ČO SA NÁM PODARILO ZMENIŤ V KOMUNITE A ČO EŠTE NIE:

Podarilo sa:

- vypracovať a schváliť Domový poriadok (ďalej DP)
- dostali sme dôveru od vlastníka objektu ako poverená osoba nad dodržiavaním DP
- rozšírili sme variabilitu ponúkaných aktivít, ktoré prebiehajú aj podvečer a cez víkendy
- získali sme si dôveru tak detí ako aj dospelých osôb žijúcich v komunite
- aj problémová kategória starších detí – mladých dospelých sa pridáva k aktivitám, ktoré sú poskytované malým deťom – dáva sa im zodpovednosť pod dohľadom dospelých osoby
- zmenil sa slovný register komunity mladých ľudí – bez invektív a slovného napádania a urážania
- deti zažívajú prostredie kde sa na nich nekričí a majú pokoj a pohodu. Je to ekvivalent stresového prostredia, ktoré veľakrát v domácnosti zažívajú
- za prvé dva týždne ako sme nastavili program riadenia a údržby spoločných priestorov – je v objekte čisto a vytratil sa zápach
- realizujeme domové schôdze, ktoré sa v nájomnom dome predtým nerealizovali a tak je komunita účastná na zmenách a povinnostiach
- podarili sa zorganizovať podujatia aj za účasti iných komunít aj iných miest

Čo sa nám ešte nepodarilo:

- dostatočne presvedčiť vlastníka nájomného domu aby začal investovať do obnovy vnútorných častí domu vo väčšej miere investoval do renovácie objektu.

(Zdroj: Text použitý zo Správy o činnosti OZ ANTIRA – Mgr. Ivan Bučko a JUDr. Juraj Danko)

Spolupráca na zmene komunity na Internátnej 12 pokračovala systémom rozdelenia aktivít pre tých, čo sa snažia v škole a dosiahli pozitívnu zmenu boli vyčlenené v roku 2018 prostriedky na návštevu plavárne, multiplex kina a pre tých, ktorým sa to dovtedy ešte nepodarilo boli zachované programy výletov a spoznávaní okolia. Týmto sme do procesu zmien implantovali zásluhovosť.

V roku 2019 sa táto iniciatíva rozrástla na MRK zo Senice v ktorých pôsobili OZ ANTIRA v prvej fáze ako nadviazanie pozitívneho kontaktu a interakcií v rámci aktívneho trávenia voľného času. Postupne sa snažíme deťom ukazovať aj iné riešenia a hlavne v rámci rozhovorov sa deti motivujú k zmene a poznaniu iných možností a riešení v ich živote.

8. PRIORITY NA ROK 2020

V rámci terénnej sociálnej služby krízovej intervencie rozšíriť pôsobenie v komunitách a následne aktivity sústrediť aj na ľudí bez domova, ktorí odmietajú pomoc formou zariadení sociálnych služieb krízovej intervencie. V oblasti intervencie pre deti z málopodnetného prostredia realizovať kvalifikovanému zisťovaniu na ktorý druh športu má dieťa mentálne aj telesné danosti v rámci detí MRK za súčinnosti subjektu, ktorý takéto zisťovania realizuje. Budeme naďalej rozvíjať aktivity, programy a intervencie pre deti v zmysle zásluhovosti a aktivizovania s vierou, že z dlhodobého hľadiska dospejeme k pozitívnejším zmenám.

Tak ako každý rok budeme vynakladať veľké úsilie na zachovanie doteraz vybudovaných sietí KI a zvyšovať všetky úrovne poskytovania týchto služieb. V rámci bytovej politiky budeme aktívne komunikovať pre kreovanie koncepčných materiálov, tak na národnej ako aj regionálnej úrovni, ktorých smerovanie budeme navrhovať k stavaniu cenovo dostupných foriem bývania pre všetky aktívne kategórie obyvateľstva.

Vyhotovené v Banskej Bystrici 04/2020

Kompletizoval: PhDr. Mgr. Karol Langstein – vedúci Oddelenia sociálnej a krízovej intervencie

Mestského úradu v Banskej Bystrici

